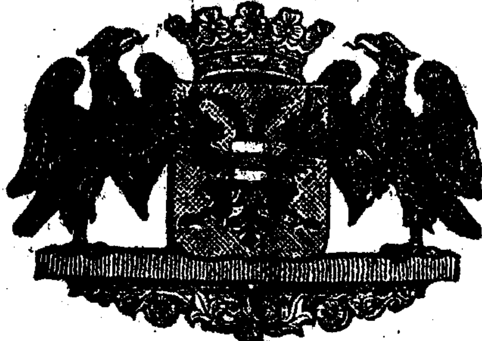
Jaargang 112. Vrijdag, 29 Julij 1853. No. 60.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt aan de geabonneerden verzonden: *Bijblad* no. 15, inhoudende: *Verslag van de handelingen der Provinciale Staten van Groningen en van de Staten Generaal.*

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele Inschrijving* aan te besteden:

Het VERTIMMEREN van het **STADS ZIEKENHUIS** in de Popkenstraat en Achter-den-Muur tot twee SCHOOLLOKALEN, twee ONDERWIJZERSWONINGEN, ENZ.

De Voorwaarden dezer Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS-BOUWMEESTER.

De op *zegel geschreven* Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op MAANDAG den 1sten Augustus 1853 aan het RAADHUIS worden besorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op DINGSDAG den 2den Augustus 1853, des voormiddags te 10 uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 18 Julij 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* vestigen, ingevolge uitnoodiging van den Heer COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie en in het belang der Ingezetenen, de aandacht van belanghebbenden op diens navolgende

NOTIFICATIE.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat op DINGSDAG den 9den Augustus aanstaande, des middags te 12 uur, zal worden overgegaan tot de publieke Aanbesteding der Leverancie van **134 REMONTPAARDEN** en wel door de navolgende Hoofdadministratiën, als:

Van het 1e reg. Dragonders	te *Maastricht*	19	paarden.
„ „ 2e „ „	„ *'s Gravenhage*	28	„
„ „ 4e „ „	„ *Deventer*	36	„
„ „ reg. Veldartillerie	„ *Utrecht*	22	„
„ „ „ Rijd. Artillerie	„ *Leiden*	19	„

en door den Kommanderenden Officier van het korps Jagers te paard te *Tilburg*, van 10 paarden;

„dat in de Voorwaarden van Aanbesteding wederom de bepalingen zijn opgenomen, dat *een derde* der te leveren Paarden van Inlandschen oorsprong zal moeten zijn, en eindelijk, dat de Voorwaarden, waarop de Aanbesteding zal plaats hebben, behalve ter Griffie dezer provincie, ter lezing liggen in de bureaux van de Kwartiermeesters der genoemde korpsen en bij het Departement van Oorlog te *'s Gravenhage*.

„GRONINGEN, 27 Julij 1853.

„*De Commissaris des Konings voornoemd:*
„I. A. VAN ROIJEN."

GRONINGEN, 28 Julij 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

RAADSVERGADERING,
Zaturdag den 30sten Julij 1853, des middags te 12½ uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND-TURKIJE.

Den 24sten Julij is een Oostenrijksche kabinetskoerier van Weenen over Stettin naar Petersburg vertrokken. Men verzekert, dat hij overbrenger is van zeer gewigtige mededeelingen van de zijde der Verhevene Porte, welke, naar men verzekert, zich in de hoofdzaak bereid toont, om toe te geven. Het ontwerp eener nota van *Reschid*-pacha moet hoofdzakelijk aanleiding tot deze buitengewone zending hebben gegeven. De Porte schijnt, ter vermijding van vergeefsche stappen, vooraf met eenige zekerheid te willen weten, of Rusland geneigd is dit ontwerp als voldoende te beschouwen en het goed te keuren. Men berekent, dat de bedoelde kabinetskoerier op den 28sten dezer te Petersburg zal zijn aangekomen.

In Weenen is den 25sten dezer ontvangen eene circulaire nota van de Turksche regering aan de vertegenwoordigers van alle mogendheden, te Konstantinopel aanwezig. In die nota protesteert de Porte tegen het bezetten der Donau-vorstendommen door de Russen, en wordt ook geantwoord op het manifest van Keizer *Nikolaas* en op de circulaire van den graaf *van Nesselrode*. Dit antwoord is in zeer gematigden toon vervat, en eindigt met het herhaalde voorstel tot het zenden van een' buitengewonen gezant naar Petersburg.

De Russische troepen, welke thans de Donau-vorstendommen bezetten, lijden veel door de buitengewone hitte. Zoo werden o. a. bij de eerste regementen, die de hoofdstad Jassy binnenrukten, niet minder dan 150 met zieke krijgslieden beladen wagens opgemerkt.

ITALIE.

Uit Livorno wordt gemeld, dat de graanoogst verre beneden de verwachting uitgevallen is, zoodat Toscane dit jaar toevoer van graan uit het buitenland zou behoeven, terwijl de voorraad buitenlandsch graan thans gering was. Reeds was met den 14den Julij de broodprijs door de overheid met nagenoeg dertien per cent verhoogd.

In de Romagna heerschte ten gevolge van den ongunstigen oogst, eene bedenkelijke stemming onder de bevolking; zij belette den uitvoer van granen; en eenige gemeentebesturen, zoo als dat van Faenza en Imola, hadden deswege hun gezag neêrgelegd.

Naar luid der laatste berigten uit Rome, was de Pauselijke regering wijders in het zekere onderrigt, dat er in Romagna eene zeer uitgebreide zamenspanning bestond. De namen der personen, die in de steden Bologna, Rimini, Faenza en elders de menigte in 't geheim opruiden, waren bij de regering wel is waar bekend, doch de genoemde volksleiders hadden nog den tijd gehad, om zich uit de voeten te maken. Aan het hoofd dezer woeling stonden aanzienlijke mannen, onder anderen de advokaten *Pigozzi*, *Grazia*, *Brussi* en *Franceschi*, in Bologna de heer *Righi*, de koopman *Gottardi*, de typograaf *Marta*, en de colporteur *Zannotti*, en vele anderen.

DUITSCHLAND.

Sedert geruimen tijd werd tusschen Pruissen en den Roomschen Stoel onderhandeld over de aan de Roomsch-Katholijke kerk in Pruissen uit het staatsvermogen te schenken ondersteuning. De Roomsche Stoel heeft thans verklaard, zich voor de vervulling der daaromtrent bestaande verbindtenissen geheel te verlaten op de bekende regtvaardigheid der Pruissische regering.

De Paus heeft dezer dagen aan den aartsbisschop van Keulen eenen brief geschreven in antwoord op de vragen door dien prelaat gedaan omtrent de bij de inzegening van gemengde huwelijken te volgen regelen. De pauselijke brief is in verzoenenden geest geschreven, en zal welligt bewerken dat de onberaden ijver van den bisschop van Trier de verlevendiging van oude twisten tusschen Roomschen en Protestanten niet ten gevolge heeft.

— De Nassausche bergbouwkundige *Odernheim* begeeft zich met een aantal bergwerkers, voor rekening van eene maatschappij, aan welker hoofd vele der aanzienlijkste Londensche kapitalisten staan, naar Australië, om de goudmijnen, die zij aldaar in eigendom bezit, naar de regelen der kunst te bearbeiden. Zij zullen zich reeds den 1sten Augustus te Southampton inschepen.

— Uit Zuidwestelijk Duitschland wordt gemeld, dat de gunstige verwachtingen, welke men van den graanoogst gekoesterd had, ten volle zijn verwezenlijkt. De aardappelvelden laten niets te wenschen over.

— Nadat de hertogin van Saksen-Coburg-Gotha eerst onlangs van die ziekte hersteld was, is nu ook de regerende hertog door de mazelen aangetast. — Hetzelfde wordt van de Koningin van Hannover en de beide jonge prinsessen vermeld.

— De Oostenrijksche regering heeft besloten het zenden van troepen naar het zuiden des rijks te staken en de bereids derwaarts getrokken troepen voorloopig te Peterwardin en in de omstreken te doen verblijven. Dit besluit wordt als een maatregel van voorzigtigheid beschouwd, na de ontdekking van de plannen der Hongaarsche en Poolsche uitgewekenen, om, in geval van oorlog tusschen Rusland en de Porte, nieuwe troebelen in Hongarije te verwekken. Dien ten gevolge zouden ook de garnizoenen der plaatsen op de oostelijke grenzen versterkt worden.

DENEMARKEN.

Naar men verneemt, staat het ontwerp van grondwet, in de laatste zitting van den Deenschen rijksdag aangeboden, met eene geheele verandering der tegenwoordige grondwet gelijk. Het is verdeeld in 61 paragrafen en behelst o. a. de gewigtige bepalingen, dat de rijksdag voortaan slechts om het andere jaar zal bijeenkomen en dat ambtenaren eerst na bekomen goedkeuring der regering, zich eene verkiezing mogen laten welgevallen; al verder behelst § 61 de bepaling, dat de constitutie voor nog meer wijzigingen vatbaar is, wanneer beide kamers herhaaldelijk daaromtrent gelijkluidende besluiten nemen. Over verkiesbaarheid, kiesregt en vrijheid van drukpers, komt in het ontwerp niets voor. Men ziet ten opzigte van die onderwerpen speciale wetten te gemoet, en wel vooreerst eene kieswet, die waarschijnlijk in een' beperkenden zin zal uitvallen. De oppositie is geweldig tegen dit ontwerp ingenomen.

— Het aantal cholera-zieken in Koppenhage bedroeg op den 24sten Julij (zijnde zes weken nadat de ziekte voor het eerst daar ter stede was bespeurd) 3353 personen, van welke 1745 waren overleden. — Ook in andere steden van Denemarken, als: Hirscholm, Roeskilde, Aarhuus enz., is de cholera uitgebroken.

Bijzondere brieven over den stand der cholera schilderen de door die ziekte veroorzaakte verwoestingen met nog veel zwarter kleuren, dan in de berigten der dagbladen van Koppenhage het geval is. Men verzekert, dat bijkans 20,000 menschen Koppenhage verlaten, en zich naar het platte land of naar elders begeven hebben.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 24 Julij.

Onder de laatstelijk door het parlement aangenomen wetsontwerpen is er een van groot gewigt voor de hoofdstad. Men heeft namelijk het plan, om een' onderaardschen spoorweg aan te leggen van Edgwareroad tot aan Charingcross. Het tot dezen aanleg vereischte kapitaal wordt op 100,000 £ geraamd en reeds heeft een aannemer zich bereid verklaard, om het werk voor minder tot stand te brengen.

Het werk zal eerstdaags worden begonnen opdat de spoorweg binnen een jaar gereed zij.

— In het Lagerhuis is door een der leden gevraagd, of het waar was dat de landbouwers van oud-Hollandsche afkomst, die uit de Kaapkolonie geweken zijn en aan gene zijde der Vaal-rivier een onafhankelijk gemeenebest hebben opgerigt, inlandsche vrouwen en kinderen roofden, ten einde hen, strijdig met het in 1852 met Engeland gesloten verdrag, in slavernij te houden?

Van de zijde der regering de gewenschte inlichting omtrent dit punt ter beschikking van het Huis gesteld zijnde, zal de voorsteller daarin welligt aanleiding vinden om dit punt nader ter sprake te brengen. Hij klaagde tevens over de harde behandeling die twee Britsche zendelingpredikers van de uitgeweken Boeren hadden ondergaan, alleen, gelijk hij beweerde, omdat zij zich openlijk tegen de bedekte herstelling der slavernij verklaarden.

— In eene vergadering van deputatiën der politie-agenten alhier is besloten eene memorie aan den minister van binnenl. zaken te rigten tot verhooging van hun traktement.

— De berigten uit Ierland nopens den aardappeloogst luiden dit jaar zeer gunstig.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Julij.

Naar men verneemt is een lid van den Senaat, een man van grooten invloed aan het hof, door den Keizer met veertien dagen huisarrest gestraft, omdat hij het gezag van een dorpsmaire miskend en hem openlijk met minachting bejegend had.

— Het schijnt, dat meer wetenschappelijke personen betrokken zijn in de zaak van de *Opéra Comique*, dan men aanvankelijk gemeend heeft. Men zegt namelijk, dat zich onder de gearresteerde personen, die nog niet voor de regtbank gebragt zijn, drie geneesheeren, een advokaat uit de provincie en vijf à zes studenten bevinden.

— Het vonnis van het hof van cassatie in de zaak der buitenlandsche correspondenten, levert aan de Fransche dagbladen ruimschoots stof op om in bespiegelingen te treden over dit belangrijke onderwerp. Men gaat ook tot vergelijkingen over met een dergelijk vonnis onder de restauratie gewezen, in zake van het beruchte *cabinet noir*.

Men kan niet juist den tijd bepalen, waarop het *cabinet-noir* werd opgerigt. De oorsprong klimt op tot *Fouché*. Het bureau was in de nabijheid van het kabinet van den directeur-generaal der posterijen geplaatst. De beambten kwamen des morgens te vijf uur door eene geheime deur, en bij de administratie der post waren zij geheel en al onbekend. Zij hadden aanzienlijke bezoldigingen; een hunner, die Engelsch en Duitsch sprak, genoot 25,000 francs, behalve eene gratificatie voor een' arbeid die des morgens te 10 uur reeds was afgeloopen. Het bureau of liever de werkplaats, waar de depêches geopend werden, geleek veel op een scheikundig laboratorium; allerlei soorten van stempels waren op reijen geplaatst. Hoe de dienst onder het keizerrijk was ingerigt, is niet juist bekend; onder de restauratie werden uit de pakketten dagelijks 500 brieven genomen, waaronder al de brieven der ambassadeurs. Dit is zóó algemeen bekend, dat, daar die brieven een uur later werden uitgegeven, men dagelijks aan het bureau van algemeene uitgifte een' beambte achterliet, hetgeen men dood eenvoudig „de bezending der gezanten" noemde. De brieven werden met de uiterste zorg geopend, met zooveel behendigheid, dat er geen enkel spoor van schending op de cachetten achterbleef; de naamcijfers en wapens schenen ongeschonden, en men kon, zoo men het niet wist, niet bespeuren dat de brieven geopend waren. Naar men zegt werden de staatkundige brieven soms vierentwintig uren achtergehouden, daar er afschriften van werden gemaakt.

De oppositie bestreed, onder de restauratie, herhaaldelijk het openen der brieven. De minister van financiën en de directeur-generaal der posterijen vermeden steeds zich op dit gevaarlijk terrein te wagen en gaven altijd ontwijkende antwoorden te dien opzigte. Met de Julij-omwenteling werd het *cabinet-noir* afgeschaft. De werktuigen die veel geld hadden gekost, werden vernietigd en de ambtenaren op wachtgeld gesteld. „Vroeg of laat", heeft een dier beambten eens gezegd, — „zal men ons wel weêr noodig hebben, want, zooals de heer *Fouché* heeft opgemerkt, eene goed georganiseerde politie moet alles weten." Het is echter niet denkbaar dat het *cabinet-noir* ooit weder in het leven teruggeroepen zal worden.

— In de volgende maand zal in den Italiaanschen schouwburg een treurspel van *Euripides* worden opgevoerd, geheel op de wijze, als bij de oude Grieken gebruikelijk was.

— Men schat de gemiddelde productie van alle graansoorten in Frankrijk jaarlijks op 135 à 140 mill. hectoliters. Wanneer de oogst overvloedig is, bedraagt de invoer van het buitenland bijna niets.

— Te Montesquiou is in een veld, waar de maaijers werkzaam waren, eene elders ter gelegenheid der kermis opgestegene luchtreizigster nedergevallen, met een ongelukkig gevolg, dat haar hoofd is verbrijzeld.

— De gezondheidstoestand van den heer *François Arago* heeft zich zoodanig verbeterd, dat hij van Perpignan naar Parijs is teruggekeerd.

BELGIE.

BRUSSEL, 24 Julij.

De herstelling van den hertog *van Brabant* en den graaf *van Vlaanderen* gaat geregeld voort.

— Naar aanleiding van het rapport dat de minister van oorlog den Koning heeft ingediend, ter zake van het ongeluk dat het 3de regement jagers en het 8ste reg. van linie nabij Hasselt heeft getroffen, heeft de Koning den kolonel baron *de Vicq de Camptich* en den officier van gezondheid *Bultynck*, beide van eerstgenoemd regement, op non-activiteit gesteld.

— De stedelijke raad van Antwerpen heeft, op herhaald aanzoek van genootschappen tot beoefening der Vlaamsche letterkunde, besloten dat voor een Vlaamsch schouwtooneel een subsidie van fr. 8000 jaarlijks zou kunnen worden verleend.

— Op den 1sten Januarij 1853 telde de provincie Oost-Vlaanderen 173,704 behoeftigen, verdeeld per arrondissement als volgt: Gent-Eecloo 44,450; Audenaarde 23,432; Aalst 31,321; St.-Nikolaas 14,740; Dendermonde 16,445. Het arrondissement Aalst telt betrekkelijk de meeste behoeftigen; de verhouding is er van 33 58/100 op 100 ingezetenen; het arrondissement St.-Nikolaas telt de minste, 17 94/100 op 100 zielen. De beschouwing der armoede, onder opzigt harer voornaamste oorzaken, levert voor de provincie de volgende uitkomsten: uit hoogen ouderdom 13,338 armen; door ligchaamsgebreken 13,038; door bijzondere ongelukken 17,530; door het groot getal kinderen 51,604; door gebrek aan werk 73,285; door slecht gedrag 4916; te zamen 173,704.

In 1852 hebben in Oost-Vlaanderen 6771 miliciens geloot; op dit getal waren er 1547 die konden lezen, schrijven en cijferen; 1556 die enkel konden lezen en schrijven; 571 die maar konden lezen; en 3097 die van alle onderwijs beroofd waren.

Uit de voorgaande opgaven blijkt, dat nog twee kankers de welvaart van die provincie ondermijnen: van den eenen kant de armoede, die schrikbarende verhoudingen bewaart; en van den anderen kant, de ongeleerdheid van meer dan de helft onzer kinderen, onwetendheid, die grootendeels belet de arme klassen uit hunnen lagen en verdorven toestand op te beuren.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 25 Julij.

H. M. de Koningin, benevens HDr. jongsten zoon, Z. K. H. prins *Alexander* der Nederlanden, zijn gisteren avond te 6½ uur van hier naar Rotterdam vertrokken, ten einde aldaar aan boord te gaan van de prachtige stoomboot *Stolzenfels*, toebehoorende aan de Nederl. stoomboot-maatschappij. H. M. begeeft zich naar Interlaken in Ober-Bernland, in Zwitserland, en zal daar eenigen tijd verblijven. H. M. is op die reis vergezeld door mevrouw de baronnes *Fagel*, de baronnes *van Heeckeren*, den baron *van Heeckeren*, kamerheer van H. M., en den geheimraad *von Wekherlin*, HDd. secretaris.

— Z. M. heeft tot attaché 's bij het Nederlandsche korps diplomatiek benoemd de Heeren mrs. *M. J. L. J. H. A. Heldewier* en *L. A. H.* baron *van Ittersum*.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 20sten Junij j.l. is aan vrouwe *A. J. L. Rousseau*, geboren *de Vaux*, te Brussel, een octrooi voor den tijd van vijftien jaren verleend, op de invoering in dit rijk van een nieuwen papillon of gasbek waardoor men een veel sterker licht verkrijgt.

— Heden middag heeft de commissie van rapporteurs van de Tweede Kamer der Staten Generaal, over het wets-ontwerp tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen, hare taak volbragt. Zij is van één uur tot half vijf werkzaam geweest tot vaststelling van haar rapport, dat nu spoedig zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Men verneemt dat de groote meerderheid der Kamer de grondwettigheid van de vaststelling eener wet in dat opzigt heeft erkend, dat zij het ontwerp, zoo als het ligt, onaannemelijk acht.

De regering zal, naar men verwacht, hare antwoorden op het verslag spoedig in gereedheid brengen. Men ziet de wijziging van sommige bepalingen van het wetsontwerp te gemoet.

— De leden der synode van de Nederlandsche Hervormde kerk hebben l.l. Donderdag en Zaturdag (in twee gedeelten) de eer genoten op het diner te worden ontvangen bij den minister van financiën, belast met het departement voor de zaken der Hervormde eeredienst enz.

— De *Grondwet* zegt, dat j.l. Zaturdag de Tweede Kamer der Staten Generaal in comité generaal heeft beslist, dat na September geen der dagbladen een exemplaar der gedrukte stukken van de Kamer meer in ruil zal kunnen erlangen. Genoemd blad voegt er bij vernomen te hebben, dat deze beslissing o. a. berust op overwegingen als de volgende:

dat de Kamer niet behoorde mede te werken tot de thans zoo groote zucht, om hetgeen zij deed zoo spoedig mogelijk ter algemeene kennis te brengen;

dat, bijaldien men aan de kennisneming van hetgeen de Kamer verrigtte, zoo hoog gewigt hechtte, men kon komen *hooren:* de zittingen waren toch openbaar;

en eindelijk, dat die dagbladen voor weinig gelds (*f* 15, meenen wij,) zich ter landsdrukkerij zoodanig exemplaar konden aanschaffen.

Van den 27sten. In de zitting der Tweede Kamer der Staten Generaal heeft heden de heer *Dommer van Poldersveldt* het ministerie geïnterpelleerd over de waarneming van het ministerie voor de R. K. Eeredienst door een niet-Katholijk minister, alsmede over het doel der reis van den minister *van Lightenvelt* naar Rome.

— De burgemeesters van Breda, Rozendaal en Nispen, Zevenbergen, Klundert, Hoeven en St. Martenspolder en Oudenbosch hebben kennis gegeven, dat van wege het depart. van binnenl. zaken aan hen is toegezonden een uitgewerkt plan, met uitvoerige kaarten en grondteekeningen, benevens eene nota van toelichting, betreffende het ontwerp tot aanleg van eenen spoorweg van Antwerpen naar Rotterdam, met eene zijtak van Rozendaal tot Breda en dat die stukken, ieder voor zoo veel hunne gemeente betreft, ter secretarij der gemeente zijn nedergelegd, ter inzage van ieder belanghebbende, van heden af tot op het einde der maand Augustus.

AMSTERDAM, 25 Julij.

Op den 30sten Junij is te Munchen tusschen Rusland en Beijeren eene overeenkomst gesloten, waarbij Rusland is toe-

getreden tot het tusschen Oostenrijk en Beijeren, wegens de scheepvaart op den Donau en verdere rivieren, gesloten verdrag.

Het verdient opmerking, dat deze mogendheden de vaart op hunne stroomen van alle banden ontheffen, terwijl sommige Duitsche Staten, niettegenstaande het door ons gegeven voorbeeld, voortgaan lasten te heffen van de scheepvaart op den Rhijn.

Van den 27sten. In de zitting van den gemeenteraad van heden werd door den voorzitter kennis gegeven, dat het geschenk in zilver, ter waarde van *f* 12,000, hetwelk bij besluit van den raad, genomen bij het jongste commitégeneraal, besloten is aan Z. K. H. Prins *Hendrik der Nederlanden* aan te bieden ter gelegenheid van HD. huwelijk met H. D. H. de Prinses *Amelia Maria da Gloria Augusta van Saksen-Weimar*, bij de heeren *Bonebakker* en *Benten* is gekocht, dat het den 8sten Augustus gereed zal zijn, en in de raadkamer voor de leden van den raad en hun gezelschap zal worden ten toon gesteld.

Aan burgemeester en wethouderen werd opgedragen het benoemen eener commissie uit den raad, om dat geschenk aan HH. KK. HH. Prins en Prinses *Hendrik der Nederlanden* aan te bieden.

— De overland-mail is te Triëst den 26sten dezer aangekomen, medebrengende de berigten uit Batavia tot den 7den Junij. Zij bevatten niets belangrijks.

De tijdingen uit China melden, dat de opstand aldaar zegevierend is. De opstandelingen gaan met reuzenschreden vooruit.

LEEUWARDEN, 25 Julij.

Naar wij vernemen, is dezer dagen onder de dorpen Heeg, Hommerts en Jutrijp, het zoogenoemde *miltvuur* (venijn) in vrij erge mate onder de runderen uitgebroken. Alleen onder Heeg zijn bij 9 veehouders een 40tal beesten aan die ziekte gestorven. Naar het oordeel van den deskundige, die geroepen is geworden om het noodige onderzoek in dezen te doen, kon geene bepaalde oorzaak worden opgegeven, waaraan het ontstaan der ziekte was toe te schrijven. Den veehouders is intusschen door hem aangeraden, om het vee, zoo mogelijk, van weide te doen veranderen en de sloten met versch drinkwater te vullen, enz. Voorzigtigheid kan in dezen niet genoeg worden aanbevolen, inzonderheid wat het nuttigen van het vleesch en den afval van het gestorven vee betreft. De ondervinding toch heeft reeds geleerd van hoe schadelijke uitwerkselen dit voor menschen en dieren kan zijn, vermits een hond, die van de gestorvene runderen had gegeten, zeer subiet was overleden; terwijl een man, die zich, bij de opening van een der gevallen runderen, aan de hand had bezeerd, reeds gedurende vier weken onder geneeskundige behandeling is en zijne herstelling nog wel eenigen tijd kan duren, en nog een andere man en vrouw ligte blessuren hadden bekomen, die echter als van minder gevaarlijken aard bijna weder zijn genezen. De noodige waarschuwingen zijn overigens ook reeds door het gemeentebestuur van Wijmbritseradeel uitgevaardigd.

ASSEN, 27 Julij.

Naar wij vernemen, is andermaal aan den heer *Graswinckel*, op zijn verzoek, uitstel verleend voor den tijd van twee maanden tot het stellen van borgtogt voor de uitvoering van het Kanaal uit de grachten van Koevorden door de Barger veenen naar de Eems.

GRONINGEN, 28 Julij.

Gisteren werd in de Nieuwe kerk het gewone jaarlijksche examen gehouden der kweekelingen van het instituut voor doofstommen.

Bij afwezigheid van den 1sten instituteur, dr. C. Guyot, die door eene ernstige ongesteldheid verhinderd was de plegtigheid bij te wonen, werd ze met eene voorafspraak geopend door den instituteur mr. R. T. Guyot, die na — eerst gewezen te hebben op het groote verlies, dat het instituut geleden had door het overlijden van den bekwamen onderwijzer. J. Peters, die meer dan 50 jaren zijne vele talenten aan de opvoeding der ongelukkige doofstommen had toegewijd — tot onderwerp zijner rede had: *de beste middelen om de eentoonigheid in het spreken der ontstomde dooven weg te nemen.*

Hierop vertoonden de kweekelingen de proeven van hunne vorderingen in het schrijven en teekenen, en niet weinige schriften en teekeningen gaven, door de fraaiheid en keurigheid van bewerking, de blijken dat ook in dit opzigt het onderwijs aan het instituut niet te wenschen overlaat.

Om de vorderingen in het *luide spreken* te doen kennen, bragten eerst al de kweekelingen in koor de eenvoudige en zamengestelde klanken voort, spraken dan eenige woorden, waarna dit voortgezet werd door al de klassen heen met enkele kweekelingen, die òf losse woorden, òf kleine volzinnen, òf eene zamenhangende rede uitspraken, òf voorlazen uit 't een of ander boek. Afgewisseld werd dit met *aflezen van den mond.* De verschillende onderwijzers spraken, de leerlingen toonden dat zij verstonden, wat er gezegd was, hetzij door aanduiding van voorwerpen, die genoemd werden, hetzij door het geven van passende antwoorden. Dit werd besloten door eene *luide zamenspraak* tusschen eenige der meestgevorderde kweekelingen, ondersteund door natuurlijke gebaren

Ook de proeven *in het schriftelijk uiten der gedachten* deden zien, hoe zij, wier verstandelijke vermogens vroeger in het geheel niet waren ontwikkeld, thans duidelijk hunne denkbeelden konden te kennen geven over onderwerpen uit de verschillende wetenschappen, aan het instituut onderwezen.

Hierop werden door den president der hoofd-directie, den heer J. Hesselink, de volgende premiën uitgedeeld:

Voor vlijt en goed gedrag:	*Voor vorderingen in de bijbelsche geschiedenis:*
H. van Dam, van *Groningen.*	J. Stoops, van *Utrecht.*
A. Kokkelink, van *Amsterdam.*	*Voor vlijt en vorderingen in het wollennaaijen.*
A. H. Prenijt, van *Geervliet.*	M. van Wilpen, van *Amersfoort.*
B. Booten, van *Amsterdam.*	*Voor vlijt en vorderingen in het linnennaaijen:*
T. Ros, van *Groot-Ammers.*	G. A. Lenselink, van *Gorssel.*
Voor leergierigheid:	*Voor dienstvaardigheid in het huiswerk:*
C. Ros, van *Gelkenes.*	F. J. Piest, van *Steenwijk.*
J. O. Huizinga, van *Huizingh.*	*Voor vlijt en vorderingen in het stoppen:*
Voor vorderingen in het rekenen:	C. M. Exalto, van *Herwijnen.*
P. Bakker, van *Schellinkhout.*	*Voor vlijt en vorderingen in het borduren:*
J. K. Boerema, van *Groningen.*	Grietje de Wilde, van *'s Graveland.*
J. W. L. Fokke, van *Mantgum.*	*Voor vorderingen in het breijen:*
E. van Zoest, van *Geldersch-Veenendaal.*	J. van de Giessen, van *Vuren.*
Voor vorderingen in het opstellen:	*Voor vorderingen in het teekenen:*
J. Boon, van *Suriname.*	H. van der Gallien, van *Akkerwoude.*
P. B. Verschoor, van *Rotterdam.*	G. de Wilde, van *'s Graveland.*
Voor vorderingen in het schrijven:	*Voor vorderingen in 't boetseeren:*
T. Lesman, van *Heveskes.*	J. C. Freijtag, van *Samarang.*
W. G. van Heumen, van *Arnhem.*	*Voor vorderingen in het ambacht:*
R. Fontein, van *Leeuwarden.*	K. W. van den Heuvell, van *Delft.*
W. F. Hahndiek, van *Langniewwkoop.*	W. Roelofsen, van *Raalte.*
Voor vorderingen in het spreken:	J. Bruijn, van *Heilo.*
S. de Vries, van *Edam.*	A. L. F. A. van der Meer, van *Kampen.*
T. Bruijn, van *Heilo.*	W. Brouwer, van *Slootdijk.*
R van Beezema, van *Amsterdam.*	
A. van 't Hoff, van *Vlaardingen.*	
Voor vorderingen in de aardrijkskunde:	
P. Iding, van *Delft.*	
Voor vorderingen in algemeene woordenkennis:	
S. Groenstadt, van *'t Hoogezand.*	

Met lof werden nu na volbragten leertijd van het instituut ontslagen:

J. Stoops, van *Utrecht.*	A. Vis, van *Doornspijk.*
J. Huizinga, van *de Harkstede.*	A. Venema, van *de Hoornschedijk.*
J. van Oort, van *Haaften.*	C. Muller, van *Alkmaar.*
N. van der Putten, van *Haarlem.*	A. Klopper, van *Opperdoes.*
H. de Man, van *Veenendaal.*	E. C. Hoest, van *Middelburg.*
H. van Oesteren, van *Amsterdam.*	K. den Haan, van *Hoornaar.*
W. A. de Kleine, van *Kampen.*	

Ieder dezer kweekelingen ontving tot aandenken een boekgeschenk.

Ten slotte werden onder eene zachte orgelmuzijk, aan de welwillende medewerking van jhr. mr. S. W. Trip te danken, de proeven vertoond van vorderingen in de verschillende *handwerken en ambachten*, door de kweekelingen aangeleerd.

Onder de rondgedeelde proeven van vorderingen in het letterzetten, merkte men met genoegen op een paar onverbeterde brieven van doofstom geborene oud-kweekelingen der stichting, die vooral krachtige bewijzen zijn voor de deugdelijkheid der methode, aan het instituut gevolgd, daar men er de verkregene resultaten uit ziet. Zag men uit de vroegere proeven, dat in deze nuttige inrigting alles gedaan wordt tot verstandelijke en zedelijke beschaving der kweekelingen, in deze was vooral op te merken de zucht, om hen bij hunne intrede in de maatschappij in staat te stellen, dadelijk, althans ten grootsten deele, zelf in hunne behoeften te kunnen voorzien.

En hiermede eindigde deze roerende plegtigheid, die ook weder aan velen der talrijke toehoorders de innige overtuiging gaf van het groote nut dezer stichting, die thans 63 jaren bestaat en meer en meer in bloei toeneemt.

Het getal kweekelingen aan het Instituut bedraagt thans 149, van welke 88 jongens en 61 meisjes, en wel in het jongens-kosthuis 77, in het meisjes-kosthuis 57, in het Israël.-kosthuis 11 jongens en 4 meisjes.

Van dezen zijn Gereformeerd 109, Afgescheiden-Gereformeerd 3, Roomsch-Katholijk 12, Doopsgezind 5, Evangelisch-Luthersch 5, Hoogduitsch-Israëlietisch 14, Portugeesch-Israëlietisch 1.

Uit Noord-Holland zijn 40 leerlingen afkomstig, Zuid-Holland 28, Groningen 19, Friesland 14, Overijssel 14, Gelderland 14, Utrecht 8, Zeeland 6, Noord-Brabant 2, Drenthe 2, — benevens uit de West-Indiën 1 en Oost-Indiën 1.

Van de jongens leeren aan het Instituut het kleêrmaken 24, pettemaken 2, schoenmaken 14, schrijnwerken 7, kuipen 6; — buiten het Instituut het kleêrmaken 3, schoenmaken 1, kuipen 2, zeilmaken 3, letterzetten 7, borstelmaken 1, zadelmaken 2, koperslaan 3, blikslaan 1, boekbinden 1; nog op geen ambacht zijn 10. — Van de meisjes leeren het naaijen, borduren, enz. 47, het breijen 14.

Voor rekening van het Instituut zijn 126, *f* 15 toelage wordt betaald door 1, *f* 20 door 4, *f* 25 door 8, *f* 30 door 1, *f* 50 door 2, *f* 100 door 4, *f* 125 door 1, *f* 150 door 1 en op eigen kosten 1.

Tot het onderwijs zijn nog 2 kweekelingen toegelaten, die *beneden de jaren* zijn.

— Bij besluit van den Commissaris des Konings van den 26sten l.l. is bepaald, dat de nog bestaande kring van besmetting der longziekte voor den stal van Gerrit Hendriks Sikkens en Cornelis Harms Meurs en cons., beide wonende aan het Oosterdiep te Veendam, is opgeheven, daar er vier maanden verloopen zijn, sedert het vee op laatstgemelden stal is afgemaakt, en er zich sedert dien tijd geene sporen van ziekte hebben vertoond.

— Bij Koninklijk besluit van den 23sten Julij is de oprigting eener kamer van koophandel en fabrijken te Winschoten bepaald. De kamer zal bestaan uit vijf leden. De som, waarvoor de kiezers, ter zake van eenig bedrijf van handel of fabrijkwezen, in het patentregt op het minst moeten zijn aangeslagen, wordt voor die kamer bepaald op *tien gulden*. De vergaderingen tot het kiezen der leden voor de nieuwe kamer worden gehouden in de maand September 1853, en zij treedt in werking met den eersten November 1853.

— Ten aanzien van de plaatsing der op te rigten gasfabrijk vernemen wij, dat de woonhuizen van den directeur en den boekhouder op een' afstand van 50 ellen van de Bloemstraat komen te staan en het voorste gedeelte van de fabrijk nog 50 ellen verder achterwaarts; de fabrijk zelve zal zich in de breedte over het geheele land aldaar uitstrekken en ongeveer in den vorm van een hoefijzer worden ingerigt. Voorts herinneren wij nog aan gadingmakenden, dat de inlevering der inschrijvingsbiljetten vóór Vrijdag-avond moet geschieden, en dat onmiddellijk na de tweede aanwijzing in loco op dien dag, de teekeningen enz. gedurende 2 uren ter inzage liggen.

— Heden morgen is van hier naar Deventer vertrokken, een detachement van de alhier in garnizoen liggende dragonders, onder kommando van den 1sten luit. Lidth de Jeude en den adjunct-paardenarts Ludwig, ter versterking van het aldaar in garnizoen liggend 4de regement, ten einde vervolgens naar het kamp van Reijen te vertrekken en aldaar de groote manoeuvres mede bij te wonen.

— De op gisteren en heden bijlangs de huizen alhier gehoudene kollekte ten behoeve van de bewoners der Moluksche eilanden, die door de aldaar in de maand November 1852 plaats gehad hebbende aard- en zeebevingen aanzienlijke verliezen hebben geleden, heeft opgebragt de som van $f\ 235.94\frac{1}{2}$, waaronder is begrepen hetgeen in de bus op het raadhuis is gestort.

— Ten gevolge van een in de nieuwsbladen voorkomend berigt hebben wij medegedeeld, dat de Nederlandsche maatschappij ter bevordering van nijverheid te Haarlem aan den heer S. van Roijen te Vledder de gouden medaille heeft toegekend voor de verhandeling over het voor- of nadeel van het afplaggen van heidegronden. Dit berigt is in zooverre onjuist, dat die medaille niet alleen aan den heer S. van Roijen, maar *tevens* aan zijn zoon dr. S. J. van Roijen, benoemd directeur der gasfabrijk te dezer stede, is toegekend.

— De correspondent der *Amst. Ct.* berigt, dat van wege de hoofdvereeniging van het Nederl. onderwijzers-genootschap krachtige pogingen in het werk worden gesteld, ter intrekking der bekende circulaire d.d. 2den Dec. 1849, door den afgetreden minister Thorbecke aan de burgemeesters gerigt, ter zake van het verleenen van vergunning tot het oprigten van bijzondere scholen.

— Gisteren werd alhier aangebragt de eerste nieuwe harde lange turf, zijnde van beste kwaliteit, komende uit de Bonnermarkt, te Stads-Kanaal. Zij werd aangevoerd door den schipper H. H. Kranenborg.

Uit Stads-Kanaal wordt ons dienaangaande medegedeeld, dat deze turf thans meer dan eene maand later droog is, dan andere jaren, hetgeen is toe te schrijven aan de in den laatsten tijd veelvuldig gevallen regen, daar anders in het begin van de maand Junij reeds onderscheidene partijen van daar worden verzonden.

— In de te *Sappemeer* op den 25sten Julij gehoudene kiesvergadering is, op ééne stem na, met algemeene stemmen tot *eenig kandidaat* voor het lidmaatschap der Prov. Staten, ter vervulling der vacature ontstaan door het nemen van ontslag door den heer J. P. Mulder, verkozen de heer L. T. Schleurholts, med. dr. te Bedum.

— Uit *Winschoten* berigt men ons, dat in de kiesvergadering voor Vaderland en Koning, aldaar gehouden den 26sten Julij laatstl., wegens het bedanken van J. Takens als kandidaat voor het lidmaatschap van den raad der gemeente Winschoten, met eenparige stemmen besloten is, de beide andere kandidaten der vereeniging, zijnde mr. R. de Sitter en F. R. Folkers aan de kiezers op nieuw aan te bevelen.

— Den 25sten dezer had te *Veendam* de opening plaats van het Middenste verlaat. Een groot getal schepen, die eenigen tijd stil gelegen hadden, trokken door hetzelve om lading uit het veen te halen.

— Ook uit *Pekela* berigt men ons, dat de ziekte in de aardappelen zich aldaar geducht begint te openbaren.

— Eergisteren heeft te *N. Pekela*, onder begunstiging van schoon weder, de aangekondigde harddraverij plaats gehad. — Zes paarden dongen naar de uitgeloofde prijzen, bestaande in een zilveren tabakskomfoor tot prijs en zes dito messen en vorken tot premie, welke behaald werden, wat den prijs betreft, door het paard van P. Oosterveld, van Draaijerij, terwijl de premie aan dat van J. W. Ebrkens is te beurt gevallen en onder eene zeer gepaste toespraak der overwinnaars werden toegereikt, zoodat deze harddraverij zonder de minste stoornis tot algemeen genoegen is afgeloopen.

— Op Woensdag l.l., den 27sten dezer, had te *Grijpskerk* de vroeger geannonceerde keuring van 3- a 4jarige paarden en de harddraverij plaats. Tot de keuring werden 15 schoone jonge paarden aangeboden, uit verschillende dorpen van de provinciën Groningen en Friesland herkomstig. Bij de eerste keuring werden van deze 15 zeven uitgekozen die eene tweede keuring moesten ondergaan, zijnde eene zwarte merrie van Jannes de Waard, te Ruigezand, oud 4 jaren; eene dito van Willem Bakker, te Legemeeden; eene dito van Jan Berends Bosman, te Haren; eene bruine 4jarige dito van A. A. de Boer, op de Waard; eene dito van H. Dijkstra, onder Burum, en twee bruine merriën van P. Bindervoet, te Grijpskerk, oud 3 en 4 jaren. Uit deze zeven werd een tweetal genomen, zijnde de 4jarige merrie van Bosman, te Haren, en de 4jarige merrie van P. Bindervoet, te Grijpskerk. Dit tweetal werd nogmaals streng geëxamineerd, en alhoewel beide paarden bij uitnemendheid schoon waren te noemen, werd echter ten slotte de premie, zijnde een fraai zilveren tabakskomfoor, toegekend aan den heer P. Bindervoet, te Grijpskerk.

Na afloop der keuring werd des namiddags te 3 uur de harddraverij gehouden. Begunstigd door het schoonste zomerweder, was eene groote menigte toeschouwers opgekomen, om de *veertien* meest alle met roem bekende harddravers tegen elkander te zien wedijveren. De liefhebbers smaakten dan ook in dit feest een waar genot, want men hoorde het van velen zeggen, dat er bezwaarlijk eene harddraverij te lande op te noemen was, waar zulk een groot getal echte harddravers aanwezig was geweest.

De beide laatste paarden, die tegen elkander moeten strijden, waren de zwarte ruin van J. S. Havinga Oortwijn, te Groningen, genoemd *de Procureur*, en de zwarte ruin van A. F. Hartsma, te Lutjegast, genoemd *de Malle Jan*, beide bereden door den pikeur R. Boersma, van Grijpskerk. De heer Hartsma besteeg toen zijn paard om den rid tegen Boersma te doen. *De Procureur* had echter al schielijk gewonnen proces tegen *de Malle Jan*, zoodat aan den heer Oortwijn de prijs, bestaande in een' zilveren tabakspot en dito komfoor, werd uitgereikt.

— De maatschappij tot redding van drenkelingen, heeft in hare vergadering van den 14den Julij, bekroond met de gouden medaille den heer L. F. de Hartogh, med.-doct. te *Koevorden*, wegens het redden van het 2½jarige kind van J. H. Peters, binnen die gemeente, op den 3den Junij l.l.

Door de Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk is onder dagteekening van den 21sten Julij het onderstaand adres aan Z. Maj. den Koning opgezonden.

Sire!

„De Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk, doordrongen van dezelfde gevoelens, die in den laatsten tijd bij de Gemeenten, door haar vertegenwoordigd, zoo krachtig zich geopenbaard hebben, acht zich gelukkig aan Uwe Majesteit haren opregten dank te betuigen, dat de stem van zoo velen, die, geschokt in hun nationaal gevoel en verontrust over hunne teederste belangen, tot U. Maj. gesproken hebben, weerklank heeft gevonden in Uw Koninklijk gemoed, — en dat de ernstige bede, in naam der gansche Vaderlandsche Kerk door onze Synodale Commissie tot Uwen troon gebragt, „dat het U Maj. ten allen tijde moge behagen, de vrijheden „en regten onzer Kerk, overeenkomstig de bepalingen der „Grondwet, met al de U verleende magt te beschermen en te „handhaven," — niet onverhoord is gebleven.

Hoog waarderen wij de ernstige begeerte, door U. M. in de jongste troonrede uitgesproken, om de nog bestaande bezwaren uit den weg te ruimen, en om aan alle kerkgenootschappen, bij het genot van gelijke bescherming, gelijke waarborgen te doen vinden voor hunne onderlinge vrijheid en zelfstandigheid. — Gelijk wij toch ter eene zijde overtuigd zijn, dat de vrijheid, door de grondwet aan alle kerkgenootschappen verzekerd, medebrengt hun kerkelijk bestaan overeenkomstig hunnen aard en hunne behoeften in te rigten, zoo staat het bij ons ter andere zijde niet minder vast, dat het tot het regt van 's lands regering behoort, dat zij van eene kerkelijke regeling, die uit den aard der zaak in vele en gewigtige punten met het staatsbelang in aanraking komt, volledig kennis drage, zoowel omdat de overeenkomst dier regeling met de orde in den staat en de regten ook van andere kerkgenootschappen moet verzekerd zijn, — als ook omdat er kennisneming en goedkeuring van de zijde der regering moet bestaan omtrent datgene, waartoe hare medewerking wordt vereischt of verlangd.

Naar die beginselen is onze kerkelijke regeling tot stand gebragt, en wenschen wij haar onder de bescherming van U. M. te handhaven en verder te ontwikkelen. — Diezelfde kerkelijke vrijheid, Sire, wenschen wij voor allen — maar ook voor allen binnen diezelfde grenzen, opdat niet vroeg of laat voor eenig kerkgenootschap eene uitbreiding van magt ontsta ten koste van het regt en de belangen van anderen, tot onvermijdelijke verstoring van orde en rust in den Staat. — Met gerustheid vertrouwen wij op de wijze zorg Uwer Majesteit, dat de gelijkheid gehandhaafd worde, en elke kerkelijke aanmatiging met hare treurige gevolgen geweerd blijve.

Is het daarbij de ernstige zucht van U. Maj., dat godsdienstige verdraagzaamheid op onzen bodem sinds lang inheemsch, niet verloren ga, zij houde zich verzekerd van onze gezindheid, om naar onzen heiligen pligt en in den kring onzer bevoegdheid, ter bereiking Uwer wijze en weldadige bedoelingen naar vermogen mede te werken, opdat geene kerkelijke instellingen zoo min als verschil van belijdenis eene bron van tweedragt zijn tusschen de zonen van hetzelfde Vaderland, en de Godsdienst van Christus hare gezegende werking niet misse tot aankweeking van onderlinge verdraagzaamheid en broederliefde. — Het verheugt ons, zoodoende Gode gevende, wat Godes is, tevens den Keizer te geven, wat des Keizers is. — Christus, die in de veel moeijelijker vervulling van dit zijn woord ons voorging, schenke aan allen Zijnen geest, opdat allen mogen inzien, wat hierin waar, wijs en betamelijk is.

Voorts, Sire, de God Uwer en onzer vaderen zij met U, en bestuure en zegene Uwe pogingen, opdat tot heil des Vaderlands, en als bekrooning ook uwer dierbaarste wenschen, de rust in aller gemoederen wederkeere en eensgezindheid onder ons wone."

De algemeene Vergadering der Koninklijke Maatschappij van Landbouw in Engeland, in 1853.

De jaarlijksche vergadering der *Koninklijke maatschappij van landbouw*, het groote feest der landbouwnijverheid in Engeland, is weder afgeloopen. Het wordt beurtelings in de onderscheidene gewesten des lands gehouden, en dit jaar was het zuidelijk deel van Wales aan de beurt, eene landstreek die zelve voor eene tentoonstelling van landbouw weinig bijzonders oplevert. Hieraan mede wordt het toegeschreven dat de tentoonstelling van vee, schoon nog altijd zeer belangrijk, minder rijk was dan die van de laatstvorige jaren. Ook nu is weder bij de beoordeeling van het naar de tentoonstelling gezonden vee door deskundigen de opmerking gemaakt, dat een aantal voorwerpen al te vet en daardoor voor de veefokkerij minder geschikt waren; doch dit euvel doet zich reeds in mindere mate voor sedert de waarschuwingen die daartegen in het vorige jaar door de maatschappij aan de veefokkers gerigt zijn. Op de lijst van bekrooningen is weder blijkbaar dat de prijzen als het ware een monopolie ten behoeve van eenige groote veefokkers zijn geworden, zoodat de gewone landlieden, onder welke de maatschappij een' heilzamen wedijver zoekt gaande te houden, van de mededinging allengs afgeschrikt worden.

De vergadering is, naar gewoonte, met een gastmaal besloten, waar een duizendtal personen aanzaten, allen belang hebbende of belang stellende in het landbedrijf, en daaronder velen van de aanzienlijksten des lands.

De ontmoediging, die in de eerste jaren na de intrekking der graanwetten in de bijeenkomsten van Engelsche landbouwers en grondeigenaren aan den dag gelegd plegde te worden, was bij deze vergaderingen nauwelijks meer te bespeuren; integendeel heerschte er een geest van moedig en volhardend voorwaarts streven. „Er was een tijd, — zegt een der liberale Londensche bladen, de *Globe*, — waarin men onze landlieden van niets hoorde spreken dan van moeijelijkheden en verongelijking, van verarming en behoefte aan bescherming tegen de mededinging van het buitenland. Zulke klagten hoorde men wanneer de hemel den landman toelachte, en de graanprijs zestig of zeventig shilling per quarter was; men plagt ons te verzekeren dat de Britsche landbouwer niet bestaan konde wanneer hij minder dan 64 shilling voor het quarter tarwe ontving, en dan nog bragt elke onweersbui verslagenheid in zijn gemoed. In dezen zomer is het al regen wat van den hemel komt; en dit is de eenige moeijelijkheid niet waarmede de landman thans te kampen heeft: zijne arbeiders verlaten hem; en die blijven, vragen hooger loon; ongehoord hooge arbeidsloonen, van negen, twaalf, ja zelfs vijftien shilling in de week, worden thans gevraagd van den man die vroeger niet in staat was zeven shilling te betalen. En met dat al was het een genoegen, op de vergadering te Glocester, onder onweersbuijen en regenvlagen, den landman zoo welgedaan en welgemoed te zien. Zonder de hulp van beschermende graanregten, durft hij het tegen de geheele wereld opnemen; en bij monde van lord Ashburton, den voorzitter der vergadering, daagde hij Europa en Amerika tot den wedstrijd uit. Werktuigen waarvan hij eerst geen begrip kon krijgen, leert hij nu gebruiken met zoo goed gevolg, dat, gelijk lord Harrowby het uitdrukte, het werktuig hem zijn werk helpt verrigten en tevens nieuw werk helpt vinden, zoodat een landman die vroeger slechts voor tien man werk had, thans door gebruik te maken van allerlei verbeteringen, in staat gesteld is om dertig of veertig arbeiders te bezigen. En onze geleerde sir Roderick Murchison, een van de weinige eereleden der maatschappij, zeide, dat de tijd voorbij was waarin een geoloog in Engeland den landman het verband beboefde te betoogen tusschen den akkergrond waardoor deze den ploeg dreef, en de rotsen en diepten der aarde die het onderzoek der geologische onderzoekingen uitmaakten."

Lord Ashburton, de gewezen gezant van Groot-Brittanje bij de Vereenigde Staten, opende als voorzitter de vergadering met eene aanspraak, waarin hij eerst de voortreffelijkheid van het Britsch landbedrijf roemde. In alle takken van het fabrijkwezen, zeide hij, kon Engeland van andere landen nog iets leeren, hetzij tot vervaardiging van sierlijker of van bruikbaarder produkten; maar de voortbrengselen van den Britschen landman werden nergens ter wereld overtroffen; en uit Frankrijk, uit Duitschland, uit elk land der wereld ging men naar Engeland om een goed ingerigt boerenbedrijf te zien. Na de landlieden die nog achterlijk mogten zijn en aarzelen de verouderde handelwijze der voorvaderen te verlaten, te hebben aangespoord tot navolging hunner vooruitstrevende beroepsgenooten, besloot hij met een ernstig woord tot de grondeigenaren. „Ook gij — zeide hij — moet uw deel in dat groote werk verrigten. Zoo gij niets anders beoogt dan den tegenwoordigen huurprijs te blijven trekken, verstaat gij uw eigen belang niet. Gij moet pachters die verbeteringen aan de landerijen willen aanbrengen, daarin bijstaan door de kosten voor te schieten en deels voor eigen rekening te nemen. Maar bovenal moet gij u in tijds bereiden voor die groote, die gelukkige verandering welke plaats grijpt in de betrekking tusschen den arbeider en den werkgever, eene verandering waarnaar ik vurig heb verlangd; want zij zal den arbeider van de slavernij verheffen tot de onafhankelijkheid van een vrij man; zij zal hem uit die loome onverschilligheid waarin hij door zijne vernedering verzonken was, opwekken tot een nieuw leven vol kracht en nuttige werkzaamheid; hij zal voortaan een beter werkman zijn, beter huisvader, beter burger. Dat alleen ontbrak nog om de maat vol te maken van de zegeningen die de Voorzienigheid over ons land zoo mildelijk uitstort. Maar is dat zoo, dan behooren de grondbezitters bedacht te zijn op hetgeen deze nieuwe staat van zaken vereischt. Vroeger waren wij er op uit, door landverhuizing het aantal arbeidzoekende handen te verminderen. Het is nu onze aangename zorg, de krachtige, werkzame, ijverige lieden in het land te houden door hunnen toestand te verbeteren, bij voorbeeld door hun betere woningen nabij hun werk te verschaffen. Zóó alleen kunnen wij bewerken dat voor den arbeider de woonstede zijner voorvaderen meer aanlokkends hebbe dan de goudhoudende velden van Australië of de klimmende arbeidsloonen onzer fabrijkdistrikten."

Een ander spreker, mede tot de Engelsche aristokratie behoorende, lord Harrowby, bragt bij het gastmaal een' feestdronk aan de arbeidende klassen, en betoogde nadrukkelijk dat er meer zorg voor haar welzijn, inzonderheid voor betere huisvesting en betere opvoeding, behoorde gedragen te worden. Het noodwendig gevolg hiervan zou naar zijne overtuiging zijn, dat de arbeider ook voor zijn werk geschikter werd; zoo zou de waarde en hoeveelheid der produkten van zijnen arbeid toenemen, en hierdoor de werkgever in staat zijn het hoogere loon aan zijn werkvolk te betalen en meer tot verbetering van deszelfs toestand te doen.

Nadeel van zwaveldamp voor de planten.

Een nieuw voorbeeld der schadelijke uitwerking van den damp van zwavel op onderscheidene gewassen kwam mij dezer dagen voor oogen en scheen mij merkwaardig genoeg om daarop de aandacht van het algemeen te vestigen.

In den tuin van den heer Lamot, in de Leliestraat alhier, hebben in de laatste veertien dagen zeer vele gewassen van onderscheidene soort aanmerkelijk geleden, zoo het schijnt, ten gevolge van het zwavelen van granen, bepaaldelijk van haver, in een ten zuiden van genoemden tuin, onmiddellijk aangrenzend, gebouw, dat geen afzonderlijken schoorsteen heeft, en waaruit alzoo de damp van brandende zwavel zich, vrij laag bij den grond, door vensters en alle andere openingen in groote hoeveelheid verspreidt. De zuidelijke en zuidwestelijke winden, die in de laatste dagen zoo algemeen geheerscht hebben, dreven dien damp over genoemden tuin, met dat gevolg, dat de bladeren van vele boomen, heesters en kruiden daardoor geheel en al verdroogd, en voor een zeer groot gedeelte afgevallen zijn. Inzonderheid was dit merkbaar aan appelboomen, roode aalbessen, kruisbessen en frambozen, welke daar in menigte staan en waarvan de bladeren geheel geel geworden zijn, zoodat er van de vruchten natuurlijk niet veel teregt zal komen. Men ziet dezelfde uitwerkselen ook aan de perenboomen, pronkers, gouden regen, virginische populier, wilgen, oranje-lelie, vingerhoedskruid, buksboom (palmboompje), dahlia's, paeoenen, erwten, duizendschoonen, enz. enz.; zelfs de laag groeijende kropsalade, viooltjes, jonge prei en uijen bleven niet verschoond. Het kwaad strekte zich zeker wel 50 treden ver uit. In den daarnaast gelegen tuin van den heer Bellinga, die iets minder in de rigting van den wind gelegen was, zag men de uitwerkselen iets minder sterk, doch evenwel nog duidelijk genoeg aan groote appelboomen, gouden regen, *Sonicera Xylosteum*, Acacia, *Kerria japonica*, *Juglans cinerea*, lijsterbes, morellen enz.; ja op eenen afstand van bijna 100 schreden zag men het kwaad aan de kropsalade vrij duidelijk.

De heer Lamot meende opgemerkt te hebben, dat de zwaveling der granen, als daarmede *des nachts* voortgegaan werd, dubbel nadeelig op de daarbij staande planten werkte. — Dit stemt overeen met vele proeven van natuurkundigen en met de bekende daadzaak, dat de gewassen vooral des nachts door hunne bladeren stoffen uit den dampkring opnemen; bij dag daarentegen, door hunne uitwaseming, schadelijke dampen als het ware van zich stooten. De gewone pruimboom scheen minder door dien schadelijken damp aangedaan te zijn.

Het is te verwachten dat de eigenaar van de genoemde werkplaats tot het zwavelen der granen in het vervolg zijne inrigting zal veranderen, zoodat daarmede aan de aangrenzende tuinen geen nadeel worde toegebragt.

De geheele zaak herinnert ons aan de *Natuurkundige verhandeling over een' zwavelachtigen nevel den 24sten Junij 1783 in de provincie van Stad en Lande en naburige landen waargenomen*, door S. J. Brugmans, en te Groningen bij P. Doekema destijds uitgegeven.

Groningen, 28 Julij 1853. H. C. van Hall.

Harddraverijen.

30 Julij. Te *Termunterzijl*. Prijs: eene zeer fraaije suikervaas met een dozijn zilveren theelepeltjes; premie: een paar zilveren suikerstrooijers.

30 Julij. Te *Roode Haan*, met paard en chais. Prijs: een zilveren tabakspot; premie: een pikeurs hoofdstel, stang en teugels.

4 Augustus. Te *Akkrum* (Friesland). Prijs: een extra fraai stuk bewerkt zilver.

6 Augustus. Te *Noordwolde*. Prijs: eene zilveren tabaksdoos; premie: eene fraai bewerkte gouden horlogiesleutel.

6 Augustus. Te *Noordhorn*.

Kerk- en Schoolnieuws.

Bij besluit van den 19den Julij j.l. heeft Z. M. goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden: van Ophemert en Zennewijnen, klassis Bommel, op *J. J. Stronck*, kand. bij het prov. kerkbest. van Gelderland; van Engelen en Crevecoeur, klassis 's Hertogenbosch, op *L. J. T. Ramaer*, pred. te Oijen en Megen.

Hoogeveen, 23 Julij. Gisteren is hier het vergelijkend examen gehouden van de sollicitanten naar de vacante school van wijlen den onderwijzer *L. Berkenbosch*. Er hadden zich daartoe 37 sollicitanten aangegeven, waarvan slechts 30 deelnamen aan het examen, hetwelk zoowel schriftelijk als mondeling plaats had en van des morgens acht tot des nachts een uur duurde.

Zeetijdingen.

Binnengekomen te Amsterdam den 24 Julij, kapit. *Fokkes Tjallinga* Aurelia, van Livorno; *Korte* Hendrika Margaretha, *Thaden* Catharina Alegonda en *Hitman* Twee Gebroeders, alle 3 van Petersburg; den 26sten *Rozenbeek* Roelina en *de Boer* Hendrika Annechina, beide van Dantzig. — Te Texel den 24 Julij, *Visser* Hoop, van Londen; *Smit* Bernardus, van Stavanger; den 25sten *Boer* Verwachting, van Marseille. — In het Vlie den 23 Julij, *Zeilinga* Maria, van Colberg; *Duin* Jantina Frouwina, van Riga; *van der Veer* Twee Gebroeders, van Dantzig; *de Boer* Drie Gebroeders, van Frederikstad. — Te Helvoet den 25 Julij, *Bekkering* Ulrika, van Petersburg; *Koster* Margaretha, van Windau; *Hughes* Jacomina, van Libau. — Te Brielle den 25 Julij, *Kroon* Wicherdina, van Dantzig. — Te Vlissingen den 23 Julij, *de Vries* Sophie, van Charlestown. — Te Syra den 14 Julij, *Bonjer* Hermine Marie Elisabeth, van Venetië. — Te Cagliari den 14 Julij, *Tjakkes* Maria Elisabeth, van Galatz naar Queenstown, heeft de reis voortgezet. — Te Nantes den 23 Julij, *Korfker* Anna Martha, van Dantzig. — Te Torbaij den 21 Julij, *Scherpbier* Argo, van Amsterdam naar Genua. — Te Londen den 22 Julij, *Legger* Marchiena, van Rostock; den 23sten *Hazewinkel* Geertruida, van Malta; *Leuning* Margrietha, van Inhaneerzijl; *Legger* Geertina, van Rustingerzijl; *de Groot* Twee Zusters, van Workum; *Jonkhoff* Eendragt, van Groningen. — Bij Margate den 21 Julij, *Drent* Morgenster, van Koningsbergen. — Te Harwich den 23 Julij, *de Haan* Aleida Aleida, van Londen.

Binnengekomen te Kiel den 22 Julij, kapit. *de Haan* Jantina Gezina, van Harburg. — Te Pillau den 21 Julij, *Hazelhoff* Vrede, van Hamburg. — Te Helsingfors in Junij, *Hensema* Ida Berendina, van Amsterdam. — Te Koppenhage den 21 Julij, *Munck* Alwina, van Newcastle. — Te Aarhuus den 19 Julij, *Jonker* Sieberlina, van Altona. — Te Brunshausen gepasseerd den 22 Julij, *de Jonge* Hinderika, van Bremen.

Binnengekomen te Hamburg den 24 Julij, kapit. *Rasker* Margaretha, van Harlingen. — Te Bremerhaven den 23 Julij, *Joosten* Jantina en *Bos* Elizabeth, beide van Dantzig. — Te Papenburgerzijl den 20 Julij, *Puister* Maria, *Stuitje* Jacomina en *Prins* Weldaad, alle 3 van Hamburg. — Te Straalsund den 23 Julij, *Schutt* Anna Sophia, van Newcastle. — Te Bolderaa den 18 Julij, *Jager* Zwaantje Elizabeth, van Rendsburg. — Te Nerva den 18 Julij, *Wiersma* Mentor, *Bontekoe* Jonge Lucas, *Kruizinga* Eensgezindheid en *Bossinga* Ceres, alle 4 van Liverpool. — Te Croonstad den 18 Julij, *Koster* Argo, van Amsterdam; *Tunteler* Geertruida, van Liverpool; *Vos* Catharina Knelsina, van Bergen; den 19den *de Groot* Sieka, van Newcastle. — Te Hals den 21 Julij, *Drewes* Twee Gezusters, naar Amsterdam. — Te Husum den 21 Julij, *Vos* Sjouke, van Hull; *Wijbus* Vriendschap, van Skeen. — Te Warnemunde den 22 Julij, *de Vries* Twee Gebroeders, van Flensburg. — Te Archangel den 10 Julij, *Engelsman* Gezusters Boll, van Londen; den 11den *Jonker* Saramacca, van Antwerpen; *Muller* Antje Brons en den 12den *Pott* Anna Arendina, beide van Hamburg; *Molema* Paulus, van Schiedam; *Drent* Tjapco Schuringa, van Groningen; *Jonker* Sallandt, van Antwerpen. — Te Tonningen den 21 Julij, *Scholtens* Maria, van Hartlepool naar Woltersum; den 22sten *Panjer* Vrouw Wyka, van Hamburg naar Karrebmunde.

Binnengekomen te Texel den 26 Julij, kapit. *Poelman* Amicitia, van Lissabon. — In het Vlie den 25 Julij, *Meijer* Margrietha, van Newcastle; *Blijstra* Concordia, van Riga; *Otthoff* Catharina en *Dik* Meinkina, beide van Dantzig; *Knol* Zeelust, van Frederikstad. — Te Vlissingen den 25 Julij, *Hollander* Johannes, van Hamburg. — Te Cadix den 8 Julij, *Kuiper* Catharina Johanna, van Newcastle; den 13den *Kuper* Johannes, van Newyork. — Te Londen den 25 Julij, *Brambergen* Twee Gebroeders, van Smirna; *de Jong* Catharina Cornelia, van Cadix; *Kramer* Agatha Jacobina, van Rostock. — Bij Plymouth den 23 Julij, *Alberts* Gesina Helena, van Brussel n. Liverpool. — Te Archangel den 13 Julij, *Schaap* Frederik, van Amsterdam; *Post* Drie Johannes, van Rotterdam; *Hubert* Texel, van Groningen; *Mulder* Wendelina, van Aberdeen.

Zeilklaar te Newport den 21 Julij, kapit. *Swarts* Soerabaya, naar Acapulco. — Te Newcastle den 22 Julij, *de Boer* Gesina, naar Petersburg.

Zeilklaar te Liverpool den 23 Julij, kapit. *de Boer* Vriendschap, naar Sydney N. Z. W.; *Flik* Gebroeders, naar Adelaide; *Leeuwe* Hendrika Jantina, naar Arendsburg.

In lading te Stockholm den 19 Julij, kapit. *Karsies* Onderneming, naar Holland.

In lading te Londen den 23 Julij, kapit. *Plukker* Antje, naar Riga; *Giezen* Juffer Hillegonda, naar Petersburg.

Vertrokken van Amsterdam den 23 Julij, kapit. *Bakker* Alexander; *de Boer* Jantina, *Coerkamp* Gebroeders Coerkamp en *Holscher* Vijf Gebroeders, alle 4 naar Petersburg; *Klein* Tweelingen Daniel en Wilco, naar Riga; den 25sten *Boiten* Fossiena Siers, naar Koningsbergen; *van der Wal* Frouwkjen, naar Dantzig; den 26sten *Krook* Twee Gebroeders, naar Hamburg. — Uit het Vlie den 23 Julij, *Gort* Vriendschap, naar Stettin; den 24sten *Oldenburger* Gerritje Koumans, naar Newcastle; *Kwint* Jantina, naar Christiansand. — Van Helvoet den 24 Julij, *Mulder* Gesiena, naar Archangel. — Van Livorno den 11 Julij, *van Driesten* Gesina van Wieler, naar Antwerpen; *Flik* Monnickendam, naar Amsterdam. — Van Marseille den 21 Julij, *Glim* Hendrika Margrietha, naar Rotterdam. — Van Calais den 22 Julij, *Boswijk* Henderika, naar Newcastle. — Van Antwerpen den 25 Julij, *de Jonge* Jezelina, naar Koppenhage. — Van Falmouth den 21 Julij, *Potjer* Ynske Wildervank, van Triest naar Croonstad. — Van Liverpool den 22 Julij, *Oldenburger* Gustaaf, naar Guaquil. — Van North Shields den 22 Julij, *Prins* Antonia, naar Hamburg.

Vertrokken van Bremerhaven den 22 Julij, kapit. *Scholten* Mettina, naar Zwolle. — Van Swinemunde den 22 Julij, *Kuipers* Alida Schuringa, naar Amsterdam. — Van Dantzig den 20 Julij, *Bakker* Reina en *Bieze* Vriendschap, beide naar Amsterdam. — Van Helsingfors in Junij, *Hensema* Ida Berendina, naar Hull.

Vertrokken van Cuxhaven den 25 Julij, kapit. *Bakker* Agatha Wilhelmina, naar Southampton. — Van Flensburg den 23 Julij, *Waterborg* Katrina, naar Stralsund. — Van Kiel den 28 Julij, *Blaak* Jantina, naar Rostock. — Van Warnemunde den 23 Julij, *Rabe* Sara Anna Cornelia, naar Londen. — Van Stralsund den 23 Julij, *Panjer* Gesina, naar Londen. — Van Bolderaa den 19 Julij, *Ebeling* Maria, naar Elseneur; *Wijkmeijer* Anna, naar Amsterdam; den 21sten *Heeres* Anna, naar Elseneur. — Van Nerva den 18 Julij, *Tiktak* Jantina Fennechina en *Wilmink* Hermanna Wilmink, beide naar Amsterdam; *Ringeling* Johanna Maria, naar Purmerend; *Eefting* Hermanna, naar Ierland; den 17den *Stuut* Catharina Elisabeth, naar Harlingen. — Van Croonstad den 16 Julij, *Douwes* Eendragt, naar Leith; *van der Velde Smit* Aurora, naar Elseneur, *de Boer Sap* Thelina, naar Stettin; den 17den *van der Woude* Gezina Gezina, naar Groningen. — Van Tonningen den 20 Julij, *Joosten* Jantina, naar Bremen; den 22sten *Waterborg* Fokkina, naar Engeland; *Brouwer* Ons Genoegen en *Zwieting* Petrus Horreus, beide naar Amsterdam. — Te Brunshausen gepasseerd den 25 Julij, *Postema* Gesina, van Lissabon; *Feddes* Gesina, van Amsterdam.

Vertrokken uit het Vlie den 25 Julij, kapit. *Bakker* Alexander, *Holscher* Vijf Gebroeders, *Coerkamp* Gebroeders Coerkamp en *de Boer* Jantina, alle 4 naar Petersburg; *Kleijn* Tweelingen Daniel en Wilco, naar Riga. — Van Porto den 14 Julij, *Rasker* Harmina Gesina en den 18den *Kuiper* Annegina Elsina, beide naar Londen. — Van Bayonne den 21 Julij, *Puister* Industrie, naar Hamburg. — Van Falmouth den 23 Julij, *Stomp* Antje Jansen, naar Yarmouth.

Delfzijl, 26 Julij. Binnengekomen den 24 Julij, kapit. *van der Molen* Jantiena, van Colborne; den 25sten *Huisman* Henderika, van Stade; *Freeman* Jantjetina, van Baltrum; *Zeeman* Constantia, van Odessa; *Douwes* Venus, van Hamburg; *Molenkamp* Aaltje en *Pot* Johannes, beide van Leer; *Zoutman* de Jonge Wicher, van Frederikstad.

Vertrokken den 25 Julij, kapit. *Frik* Heilina, naar Emden; *Pronk* Geertruida, naar Jengum.

Oostmahorn, 27 Julij. Ter reede gearriveerd den 24 Julij, kapit. *Kramer* Vier Gebroeders, v. Bremerhaven n. Amsterdam; den 25sten *Datema* Margaretha Henderika en *Vlas* Henderika, beide v. Stettin n. Groningen.

Vertrokken den 26 Julij, kapit. *Alberts* Twee Gebroeders, van Amsterdam naar Hamburg; *Reijer* Jansje Hillegonda, van Groningen naar Londen; *Haverschmidt* Nicolaas Theodorus en *Visser* Hillegonda Maria, beide van Dockum naar Noorwegen; den 27sten *Esbra* Elizabeth, van Rotterdam naar Harburg.

Bremerhaven, 22 Julij. Het schip Antje Antje, kapit. *Adema*, van Drobach naar Harlingen, is alhier op de reede, lek en met gebrek aan proviand, binnengeloopen.

Lissabon, 18 Julij. Het schip Sophia Clasina, kapt. *Woltheker*, van Jaffa naar Falmouth, is den 11den dezer alhier binnengeloopen; de lading is verhit en wordt gelost.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

21 Julij. Potjer, Geertr. Jacoba, v. Newc. n. Helsingfors, m. steenen.
Altona, Hendr. Margar., v. Dantzig n. Nantes, m. hout.
Kok, Newa, v. Harlingen n. Riga, m. ballast.
Ebes, Grietje, v. Newcastle n. Memel, m. steenkool.
22 —— Stasse, Hoop van Zegen, v. Dantzig n. Dordrecht, m. hout.
Bultje, Sjouke Boon, v. Stettin n. Randers, m. hout.
de Jonge, Gezina Jantina, v. Rostock n. Londen, m. tarwe.
Huges, Johan Gerard, v. Dantzig n. Stavarn, m. hout.
Alberts, Gezina Jantina, v. Koningsb. n. Schotl., m. tarwe.
23 —— Bakker, Johanna, v. Stettin n. Mistley, m. tarwe.
Mulder, Vriendschap, v. Petersb. n. de Noordzee, m. rogge.

De Wind den 21 Julij N.W., N.N.W.; den 22sten N.W., N.N.O., N.N.W.; den 23sten Z.Z.O., Z.; den 24sten Z.

Scheepsvrachten.

Dantzig, 23 Julij. Aan de vraag naar scheepsruimte, vooral voor houtverzendingen, kan niet voldaan worden; besteed naar Rotterdam *f* 29, Amsterdam *f* 27,50 per last rogge, Londen 5 sh. 6 d., Goole 5 sh. per qr. tarwe, Grimsbij 24 sh. voor vierk. sleepers.

Riga, 21 Julij. Naar Antwerpen *f* 34 en 15 pCt. voor vlas, Antwerpen of Gent 8¾ sh. per Amst. voet greenen balken; Hull 5 sh. per imp. qr. zaad.

Blijkens eene van Zijner Majesteits minister-plenipotentiaris te Stokholm ontvangen mededeeling, zijn, naar aanleiding eener afkondiging van het Zweedsche handelscollegie, d.d. 16den dezer, als thans door cholera besmet verklaard: Abo, Helsingfors, Petersburg, Cronstadt, Narva, Reval, Riga en Koppenhage, en als besmet verdacht al de Finsche havens van en met Christinestad tot aan de Russische grenzen, de havens van het eiland Aland, al de Russische havens der Golf van Finland en der Oostzee, mitsgaders de haven van Seeland.

Burgerlijke Stand.

Van den 22sten tot en met den 28sten Julij 1853 zijn te *Groningen* geboren 6 zoons en 15 dochters; gehuwd 3 paren; overleden 5 ouden en 9 jongen.

Prijscourant der Effekten.

Amsterdam, 27 Julij.

Nederl., Werk. Schuld 2½ pCt. 63¾, 63⅝, 63 13/16; Dito Dito 3 pCt. 76 11/16; Dito Dito 4 pCt. 95 11/16, 95 13/16, 95 13/16; O. I. Leening 4 pCt. 95 13/16; Amortisatie Syndicaat 3½ pCt. 94¼; Handelmaatschappij 4½ pCt. 126¼. — Belgie, bij *Rothschild* 2½ pCt. 53 3/16, 53¼. — Spanje, Onbep. Stukk. 1 pCt. 23 3/8, 23 5/16, 23¼; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 43⅛, 43¼, 43⅛; Coup. Bewijzen 6¼, 6⅜, 6 5/16; Amort. Schuld 5 5/16. — Portugal, te Londen 5 pCt. 41⅜, 41½; Dito Dito 4 pCt. 38 1/16, 38 11/16, 38 9/16.

Rusland, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 108⅞, 109; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 107⅞, 108; Cert. bij Dito 1831 en 1833 pCt. 98⅜; Dito bij *Stieglitz* en *Co.* 4 pCt. 92⅜, 92½; Certificaten te Hamburg 5 pCt. 104¼, 104⅜; Certific. van Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 75¼, 75 5/16. — Polen, Cert. 4 pCt. 86, 86⅛, 86⅛; Dito Aand. met Loten v. 500 fl. *f* 160⅜, 161. — Oostenrijk, Met. 5 pCt. 81 15/16, 82 5/16; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 41⅝, 42 7/16; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 42 5/16, 42⅜; Dito Nieuwe 5 pCt. 95, 95⅛; Metall. La. B. 5 pCt. 95, ⅛; Weenerb. bij *Goll* en *Co.* 5 pCt. 87⅛; Dito 4 pCt. 71⅛; Amerik. Bank-Act. 4⅜; Denem. 5 pCt. 104; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 100⅜; Braz. 5 pCt. 98¾; Dito 4½ pCt. 97⅜; Mexik. 26⅝, 11/16; Peru 4½ pCt. 80⅜; Gren. Uitg. 9 1/16, 3/16; Ecuador 4 1/16, ⅛; Venez. Uitg. 15⅛, ¼; Grieken 5 pCt. 7 7/16, ½; N. Portug. 3 pCt. 38 9/16, ¾, ⅝; Dito Uitg. 16, ½.

Bij vrij levendige affaire in Integralen en 4 pCts., waren heden Holl. fondsen een weinig aangenamer. — Van vreemde effekten waren Spaansche, bij eenigen handel in 1 pCts. iets flaauwer. — Portug. iets vaster. — Van Oostenr. waren inzonderheid Nieuwe 5 pCts. Metall. wederom zeer gewild. — Naar Mex. was eenige meerdere vraag. — Gren. Onb. St. 2½ pCt. 21⅛; Mexik. Onb. St. 26⅝, 9/16.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2¼, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 63⅞; Spaansche 1 pCt. 23¼; Binnenl. 3 pCt. 43¼; Metall. 5 pCt. 82 5/16; Dito 1847 2½ pCt. 42 7/16.

Prijzen der Granen, Zaden, enz.

GRONINGEN, 26 Julij.

TARWE.		Zw. Zand	66 ℔ f 6,70	Bl. Voer	38 ℔ f 3,20
Oude	70 ℔ f 8,50	Veen	66 » » 6,60	»	40 » » 3,30
N. Oml.	68 » » 8,00	»	68 » » 6,90	Zw. Voer	36 » » 3,00
»	70 » » 8,50	GERST.		»	38 » » 3,10
»	72 » » 9,00	Winter	54 ℔ f 4,90	»	40 » » 3,25
» Old.	68 » » 7,75	»	56 » » 5,20	BOONEN.	
» »	70 » » 8,25	»	58 » » 5,50	Paardeb. f 6,75 f 7,25	
» »	72 » » 8,75	Zomer	58 » » 5,25	ZADEN, ENZ.	
» »	» »	»	» »	Gr.Gortp.m. f 8 25,50,75	
ROGGE.		Knobbe	60 » » 5,20	Par. 100 N.℔ f 11,50 f 12	
Inl.	64 ℔ f 6,40	»	62 » » 5,50	Old. Kools.	
» »	66 » » 6,80	HAVER.		Oml. dito	
» »	68 » » 7,20	Dikke	38 ℔ f 3,30	Oostfr. dito f 12,80 f 13	
» »	70 » » 7,60	»	40 » » 3,40	G. Mosterdz. v. f tot f	
» »	» »	»	42 » » 3,50	Raapolie p.v. f 37,50	
BOEKWEIT.		»	44 » » 3,70		
Gr. Zd.	64 ℔ f 6,50	»	46 » » 3,85	Prijs der Boter.	
» »	66 » » 6,80	»	48 » » 3,95	1ste soort ¼ ton f 33½	
» »	68 » » 7,10	»	50 » » 4,10		a f 34½
		Bl. Voer	36 » » 3,05	2de » » »	31 a f 32

Tarwe vond meer vraag en werd vooral in de beste soorten 20 a 25 ct. hooger verkocht. — Rogge en Boekweit aan gebruikers 10 ct. hooger afgaande. — Er waren ongeveer 5 lasten nieuwe Gerst ter markt, goed van kwaliteit, welke op 56 en 57 ℔ tot *f* 5,50,65 is verkocht; oude dito in een doen. — Haver bij gerijven als voren verkocht. — Boonen prijshoudend. — Gort wel zoo aangenaam. — Er waren eenige klusjes Nieuw Aveelzaad ter markt, hetwelk van *f* 10,25 tot *f* 11 naar deugd is verkocht. — Raapolie weinig in omgegaan.

AMSTERDAM, 23 Julij. De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche *f* 44 à *f* 46, Kuinder *f* 39 à *f* 41, Kamper *f* 40 à *f* 42, Deventer *f* 34 à *f* 38, Zwolsche *f* 36 à *f* 39.

AMSTERDAM, 2 Julij. Roode Tarwe ter verzending tot hooger prijs. Pools. en andere soorten aan cons. In entr.: 128 ℔ Rijn *f* 310; 127 ℔ dito aan de Zaan *f* 305; 127 ℔ p. dito *f* 310; 128 ℔ Pommer *f* 310; 130 ℔ Odessa *f* 305; 130 ℔ p. dito *f* 314. In cons.: 128 ℔ b. Pools. *f* 348, *f* 350; 126, 127 ℔ mind. dito *f* 327, *f* 328; 130 ℔ Rijn aan de Zaan *f* 325; 127 ℔ ord. Norder *f* 295; 127 ℔ o. Gron. *f* 295 beide aan de Zaan. — Rogge ruim prijsh.: 121, 123 ℔ Pruiss. *f* 215, *f* 225; 115, 116 ℔ Gedr. *f* 188, *f* 190; 124 ℔ Burgas *f* 225; 120 ℔ n. Odessa *f* 204; 118 ℔ Petersb. *f* 200.

Koolzaad ½ p. vl. lager: op 9 vat dadelijk en in Aug. 66½ p. vl.; Sept. 67 p. vl.; Nov., Dec. en April 1854 68 p. vl. — Lijnzaad in een doen; 112, 113 ℔ Odessa *f* 335; 105, 106 ℔ Egypt. *f* 295. — Raapolie dadelijk niet williger, op levering op het laatst flaauw, bleef tot de genoteerde prijzen aangeboden: op 6/w. *f* 37,50; Vlieg. *f* 36,50 a 25; Sept. *f* 36,75; Oct. *f* 37,75—37,75 a 50; Nov. *f* 38 a 25 a *f* 38; Dec. *f* 38,25 a 50 a 25; Mei 1854 *f* 38,50 a 25. — Lijnolie op 6/w. *f* 32,50; vlieg. *f* 31,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 37,75; vlieg. *f* 36,75.

ROTTERDAM, 25 Julij. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm., bij kleinen aanvoer 20 a 30 cents hooger; de afwijkende soorten ter verzending, de beste van *f* 10,50 tot *f* 11,50; mindere van *f* 9,30 tot *f* 10,20; afwijkende van *f* 8,50 tot *f* 9,10; Pools. bij gerijven *f* 5 hooger: 154 ℔ O. witbonte *f* 360; Roode soorten mede hooger betaald; in entr.: 156 ℔ Meurs. *f* 323, *f* 325; 155 ℔ Kleefsche *f* 320, *f* 325; 155, 156 ℔ Odessa Pools. *f* 300, *f* 302, *f* 303. In cons.: 163 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 360; 160 ℔ dito *f* 350, *f* 360; 162 ℔ puike dito *f* 360; 159, 160, 161 ℔ Bovenl. Rin *f* 335, *f* 340 *f* 350; 157 ℔ Bovenl. *f* 330; 163 ℔ Petersb. Cubanca *f* 335. — Rogge prijshoudend: Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 6,70 a *f* 7,70; voorts 148 ℔ Caucasus *f* 220; 148 ℔ Jar. Pruiss. *f* 215; 145 ℔ Eupat. *f* 210; 143, 144 ℔ Frans. *f* 210, *f* 215; 143 ℔ Arch. *f* 204; 142, 144 ℔ dito *f* 205, *f* 209; 140 ℔ O. dito *f* 194; 143 ℔ Arch. te Delfsh. *f* 203; 146 ℔ Manh. te Schiedam *f* 203. — Gerst: van nieuwe Flakk. Winter was ongeveer 11 last aangevoerd, meest wankleurig en niet droog en verkocht *f* 4,70 a *f* 5,10. — Haver 10 a 20 cents hooger: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3 a *f* 4,40; dito Lange *f* 2,60 a *f* 3,60. — Boekweit, op 140 ℔: Noordbrab. *f* 213, *f* 215, *f* 217; Grootbrab. *f* 215, *f* 216; Vlaamsche *f* 210; Mechels. *f* 218; grove Fransche *f* 175, *f* 180, *f* 185; fijne dito *f* 154, *f* 158. — Paardenboonen als voren, *f* 6,70 a *f* 7. — Koolzaad: circa 250 last aangevoerd; puik Zeeuwsch 63 p. vl. gestort; Zeeuws. en Vlaams. 61 p. vl., en gestort Overm. en Zeeuwsch in zakken 60 p. vl.; puik Overm. in zakken 61 p. vl.; Flakkeesch 58 a 59 p. vl. in zakken.

LONDEN, 23 Julij. Boter goed gevraagd en prijzen hooger: Vriesche 96 à 98 sh.; Kamper 90 a 92 sh.; Zwolsche 86 à 90 sh.; Bosscher 64 à 68 sh. Holl. zeer schaarsch en nominaal 80 à 84 sh. Aangevoerd werden: 7417 v. van Harlingen, 355 v. van Hamburg, 987 v. van Havre, 792 v. van Rotterdam, 3079 v. van Leer en 28 v. van Ostende.

LONDEN, 25 Julij. De aanvoer van inl. Tarwe was heden veel ruimer dan in eenigen tijd het geval is geweest; in het begin der markt betaalde men eenig avans, doch later verflaauwde de kooplust. Naar vreemde bestond weinig vraag; de notering is echter onveranderd gebleven. Zeilende ladingen zijn iets lager verkrijgbaar. Gerst goed gevraagd tot de laatstbestede prijzen. Boonen en Erwten onveranderd. Haver 6 p. goedkooper.

Aanvoer van vreemde granen in Londen gedurende de afgeloopen week: 26,349 quars. Tarwe, (waaronder 250 van Harlingen), 15,245 qrs. Gerst, 9770 qrs. Haver (waaronder 573 van Harlingen), 4916 qrs. Boonen, 800 z. en 6194 v. Meel.

Vee- en Paardenmarkten.

GRONINGEN, 26 Julij. Op de veemarkt heerschte heden weinig levendigheid. De aanvoer van hoornvee bedroeg ruim 40 stuks, bestaande voornamelijk uit melk- en kalfkoeijen en vaarzen, onder desen werden weinige van de beste soort opgemerkt; vette koeijen slechts twee à drie ter markt, waar juist veel vraag naar was; — daar er voor het aangevoerde hooge prijzen gevraagd werd, en de koopers een lageren prijs bedongen, dan dien der vorige markt, waartoe men bijna niet konde besluiten, ging er weinig handel om.

Schapen en lammeren, oude en jonge varkens niet veel aangevoerd; — voor alles werden verhoogde prijzen gevraagd, doch bestond er desniettemin nog wel handel, voornamelijk in schapen en jonge varkens.

STEENWIJK, 25 Julij. Heden waren alhier ter St. Jacobsmarkt aangebragt 488 stuks horenvee, 22 schapen, 78 paarden, 68 varkens en 226 biggen, waaruit blijkt dat deze markt druk bezocht was.

De handel in vee was levendig en de prijzen hoog. De vorige week is hier door den heer *S.* verkocht en heden afgeleverd eene driejarige vaars, voor den buitengewoon hoogen prijs van *f* 150, en, zoo men verzekert, zoude er door een' derde nog tien gulden winst voor geboden zijn.

AMSTERDAM, 25 Julij. Heden werden aangevoerd 198 vette runderen, vlug van de hand voor *f* 180, *f* 160 en *f* 150; 198 melk- en kalfkoeijen golden *f* 130, *f* 100 en *f* 90; 248 vette varkens voor 40 à 42½ cent het Ned. ℔; 44 schapen golden *f* 20, *f* 18 en *f* 16; 130 weide lammeren voor *f* 10, *f* 8 en *f* 6.

LONDEN, 25 Julij. De markt was van buitenslands ruim voorzien, maar de kwal. was algemeen inferieur. Er bestond weinig vraag, zoodat de prijzen 2 d. per 8 ℔ lager gingen. De Hamburger schapen werden gemiddeld tot 17 sh. per stuk verkocht. Lammeren 4 à 8 en kalveren 2 à 4 d. lager.

De aanvoer van vee bestond de vorige week in: 1513 runderen, 8960 schapen, 791 lammeren, 766 kalveren en 402 varkens.

Op de markt van Smithfield waren heden te koop aangeboden: 4558 runderen, waarvan 1944 buitenlandsche; 32010 schapen, waarvan 5590 buitenlandsche; 497 kalveren, waarvan 416 buitenlandsche; 310 varkens.

Heden betaalde prijzen in shillings per 8 ℔: zeer ordin. runderen, 3,2 à 3,6 sh., 2e kwal. 3,8 à 3,10 sh.; 1e kwal. groote ossen 4,0 à 4,2 sh., 1e Schotsche 4,4 à 4,0 sh.; zeer ordinaire schapen, 3,6 à 3,10 sh., 2e kwal. 4,0 à 4,4 sh., dito, 1e kwal. 4,6 à 4,8 sh.; Southdown 4,10 à 5,0 sh.; lammeren 5,0 à 6,0 sh.; groote ord. kalveren 3,6 à 4,2 sh., 1e kwal. kleine 4,4 à 4,10 sh.; groote varkens 3,0 à 3,6 sh., 1e kwal. kleine 3,8 à 4,0 sh.

ADVERTENTIEN.

Aan 't INSTITUUT van den ondergeteekende zullen de **LESSEN** hervat worden **op den 8sten Aug. e.k.** Informatiën zijn te bekomen onder 't adres van den Boekhandelaar F. WILKENS, en op en na den 6den Aug. aan bovengenoemd INSTITUUT.

GRONINGEN, 29 Julij 1853.

D. DE GROOT,
Kost- en Dagschoolhouder.

PAARDENFOKKERIJ.

De **KOMMISSIE** voor de ***PAARDENFOKKERIJ*** roept alle **HENGSTHOUDERS** in de Provincie *Groningen* op, om hunne **HENGSTEN** ter **algemeene keuring** te zenden en wel:

1) Op **Vrijdag den 26sten Augustus 1853; alle** de in dit Gewest staande **HENGSTEN**. — Een ieder wordt verzocht, naauwkeurig acht te geven op de hieronder staande **tijdsbepaling**, omdat op denzelfden dag ook de **Premiën**, volgens artikel 19 van het Reglement, voor de beste Hengsten zullen worden toegewezen.

Op dien dag of vroeger, maar in allen gevalle vóór deze Keuring, moet ieder Hengsthouder aan de Kommissie betalen 25 Cents voor elke der door zijne Hengsten gedekte Merriën.

2) Noodigt de Kommissie alle Houders van **MERRIËN**, die jonger zijn dan 8 jaren en ouder dan 3 jaren (namelijk, die de binnenste Melktanden gewisseld hebben en met de nieuwe Tanden weder te beet zijn), waarmede zij vermeenen te kunnen dingen naar de Premiën van *f* 100, van *f* 75 en van *f* 50, volgens art. 19 van het Reglement, uit, om op **Zaturdag den 27sten Augustus 1853** met deze Merriën voor de Kommissie te verschijnen.

Alles bij den Kastelein BRUGMA, buiten de Heerepoort, te *Groningen*; zullende alle Paarden aldaar telkens 's morgens vóór 9 uur aan de Kommissie moeten worden aangegeven en er in allen gevalle **na half tien** geene meer worden aangenomen.

GRONINGEN, den 11 Julij 1853.

De Sekretaris:
H. C. VAN HALL.

LOGEMENT *Zomerzorg,*
te *HOOGEZAND.*
GROOT CONCERT,

Op **ZONDAG** den 31sten Julij aanstaande, uit te voeren door het beroemde KORPS **HOORNMUZIJK** van het **7de Regement Infanterie**, bestaande uit ruim twintig personen. Aanvang des namiddags te 4 uur.

HOOGEZAND, 28 Julij 1853.

Gez. BUWALDA.

Societeit de Harmonie.

BUITENGEWONE MUZIJK op WOENSDAG den 3den Augustus 1853, des avonds te 7 uur, ter gelegenheid van de **zamenkomst** van de **Broederschap** der **Notarissen.**

B. TELLEGEN,
Secretaris.

De GEWONE GECOMBINEERDE **HARDDRAVERIJ** van ***Hoogezand*** en ***Martenshoek*** op DONDERDAG den 4den Augustus e.k.

PRIJS: **2 Briljante massief Zilveren KANDELAARS.**

PREMIE: **1 Dito met Zilver gemonteerde SUIKERMAND.**

RIJDING, KEURING, MUZIJK en **OPEN TAFEL** bij de Wedw. MEURS, te *Martenshoek.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Gehuwd:

E. NIEWOLD
met
A. SANNINGA.

GRONINGEN, 23 Julij 1853.
Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoot A. LUTTEKEN beviel heden van eenen welgeschapen ZOON.

VEENDAM, 25 Julij 1853.

KAREL TEN HORN.

*** Heden beviel van een' welgeschapen ZOON TETTJE BOTJES, geliefde Echtgenoot van

M. T. WAALKENS.

ZUIDBROEK, 25 Julij 1853.

*** Door Gods goedheid, beviel heden voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER A. J. WITKOP, geliefde Echtgenoot van

H. H. OKKEN,
Pred. te *Appelscha.*

GRONINGEN, 26 Julij 1853.

*** Heden beviel door Gods goedheid van eenen welgeschapen ZOON ZWAANTJE ERENST, geliefde Echtgenoot van

E. J. DE MAAR,
Vleeschh. in de Nieuwe Ebbingestraat.

GRONINGEN, 27 Julij 1853.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene kortstondige maar hevige ziekte, in den ouderdom van ruim 58 jaren, mijn veelgeliefde Echtgenoot, de WelEerw. Zeer Gel. Heer P. SIJTSEMA, in leven *Predikant te Oostrum en Jouswier*, nalatende zes Kinderen, waarvan vijf uit een vorig huwelijk, die met mij dit smartelijk verlies beweenen. De Hemelsche Vader, die alles met wijsheid en liefde bestuurt, zij ons tot sterkte en vertroosting.

OOSTRUM, 20 Julij 1853.

G. DE BRAAK,
Wedw. P. SIJTSEMA.

Eenige kennisgeving.

*** In den nacht van den 25sten Julij 1853, overleed te *Groningen*, in den ouderdom van ruim 15 jaren, ten Huize van hare Grootmoeder, JOHANNA DEBORA DOROTHEA, eenigste en innig geliefde Dochter van

T. F. GEBHARD,
Kapitein 8ste Reg. Inf., te *Hoorn*,
en
H. M. GEBHARD—HUSD.

Eenige kennisgeving.

*** Door buitengewoon droevige omstandigheden geef ik kennis aan Familie en Bekenden van den zwaren slag, dien mij moest treffen. Van mijn' hartelijk beminden Echtgenoot HARTMAN PIETERS HINLOPEN, *Gezagvoerder* van de *Louise Albertina*, heeft men sedert het vertrek van *Nieckerk*, den 5den Februarij l.l., niets meer vernomen, en twijfel dus niet, of hij en de overige manschappen hebben hun graf in de golven gevonden.

Hij bereikte den ouderdom van ruim 38 jaren en ruim 6 jaren mogt ik met hem in eenen gelukkigen Echt vereenigd zijn, mij nalatende twee Lievelingen, te jong om hun onherstelbaar verlies te beseffen. Hoe zwaar mij deze slag treft, kan ieder ligt gevoelen. God, bid ik, ondersteune mij in mijne droefheid; en de hoop op een zalig wederzien doe mij in den goeden wil des Heeren berusten.

O. PEKELA, 26 Julij 1853.

Wedw. **H. P. HINLOPEN,**
geb. **SCHUUR.**

Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden ontsliep alhier ons jongste Kindje HENDRIK JAN, in den ouderdom van ruim dertien maanden.

GRONINGEN, 27 Julij 1853.

A. G. RIJKENS, *Pred.* te *Akkrum.*
V. KONING.

*** GRONINGEN, 28 Julij 1853. Heden nacht, omstreeks 3 uur, overleed, tot onze droefheid, in den jeugdigen leeftijd van ruim 12¼ jaar, ons hartelijk geliefd, en na ons jongste Dochtertje GEERTJE.

B. BIERLING.
H. BONTEKOE.

Eenige kennisgeving.

*** Bij **C. F. STEMLER,** Boekhandelaar te *Amsterdam*, is uitgegeven de tweede uitgave van

DE WERELDKAART

met en naar de laatste **ONTDEKKINGSREIZEN,** gekleurd vernist, op linnen en rollen, en versierd met 160 Vlaggen

DER ZEEVARENDE NATIËN.

Groot in volle breedte 1,5 en hoog 1,10 Ned. El à *f* 15.
In losse bladen gekleurd.......................... à *f* 10.

Voorhanden en verkrijgbaar, behalve bij den Uitgever, bij de Boekhandelaars C. P. MEIJER en J. OOMKENS, J.z., te *Groningen*, W. EEKHOFF, te *Leeuwarden*, en verder alom te ontbieden.

*** De **Gebroeders VAN CLEEF,** in *'s Gravenhage*, geven uit:

I. **DAGBOEK EENER REIS DOOR BENGALEN in 1837 en 1838,** met **eenige vrijmoedige opmerkingen betreffende beginselen van Koloniaal bestuur,** door ***P. ARRIENS,*** destijds Kapitein ter Zee en Kommandant van Z. M. Fregat **de Bellona**, in 8vo.............. *f* 2,40.

II. **NEDERLAND EN VENETIË,** door Jhr. Mr. ***J. C. DE JONGE,*** *Staatsraad, Archivarius van het Rijk.* Inhoudende de Geschiedenis: 1) der Staats-, 2) der Handels-, 3) der Kunst-, Wetenschappelijke en Letterkundige betrekkingen tusschen die beide Staten, in 8vo.. *f* 4,80.

Van denzelfden Schrijver:

III. **GESCHIEDENIS VAN HET NEDERLANDSCHE ZEEWEZEN,** van de vroegste tijden tot de inlijving in *Frankrijk*, geput uit echte bronnen, en vervat in tien lijvige boekdeelen, in 8vo., met Platen, Kaarten, Facsimile's, Plans, Wapens en Portretten, waarvan de prijs *f* **51,20**, thans tijdelijk bepaald op *f* **30,00.**

IV. **PROEVE VAN EENEN CURSUS OVER DE WATERBOUWKUNDE,** door ***F. BAUD,*** *in leven Ingenieur der eerste klasse van den Waterstaat.* Twee deelen, in 8vo., inhoudende: 1) Wegen en Bruggen; 2) Kanaal- en Havenwerken; 3) Sluizen; 4) Dijkbouw; 5) Rijswerken op de boven- of afstroomende rivieren; met eenen Atlas van 48 koperen Platen, op heele vellen groot mediaan papier.

Om te gemoet te komen aan het bezwaar, hetwelk voor velen tegen de aanschaffing van dit uit zijnen aard kostbaar Werk bestaat, hebben de Uitgevers den prijs daarvan tijdelijk verminderd van *f* **39,00** op *f* **18,00.**

V. **HET ROMEINSCHE REGT,** naar aanleiding der Instituten, door Mr. ***G. L. JANSMA VAN DER PLOEG,*** in 8vo............... *f* 5.00.

VI. **DE GIDS.** Handboek voor Regtsgeleerden, Reeders, Kooplieden, Cargadoors, Scheepskapiteins, enz. Eerste deel. Inhoudende het Wetboek van Koophandel voor Nederlandsch-Indië. Wetten, Besluiten en Reglementen, betreffende Handel en Scheepvaart, Landbouw, Nijverheid, In- en Uitgaande Regten enz. enz. in de Nederlandsche Oost-Indische bezittingen. Tractaten met vreemde Mogendheden hieromtrent gesloten. Bijeenverzameld door Mr. ***S. J. COHEN,*** *Advokaat bij het Provinciaal Geregtshof in Noord-Holland, te Amsterdam*, in royaal octavo. . *f* 4,50.

VII **VIERDE VERZAMELING VAN REGTSGELEERDE ADVIEZEN.** Deze, over twijfelachtig schijnende vragen, die nieuw zijn of tot nieuwe beschouwingen leiden kunnen, loopen over Staatsregt, Burgerlijk Regt en Regtsvordering, Handelsregt, Strafregt en Strafvordering, in 8vo,......................*f* 2,50.

De prijs der drie vorige verzamelingen, nog voorhanden, is.. *f* 6,20.

VIII. **NOODZAKELIJK HANDWOORDENBOEK DER NEDERDUITSCHE EN LAAGMALEISCHE TAAL,** door ***P. P. ROORDA VAN EYSINGA.*** Tiende, veel vermeerderde en verbeterde druk, in klein 8vo,...................... *f* 1,00.

IX. **ELECTRO-BIOLOGIE EN LEVENSMAGNETISMUS,** door ***A. HOEK,*** *Heel- en Verloskundige te 's Gravenhage*; in 8vo,............ *f* 0,30.

X. **NIEUWE KAART VAN 'sGRAVENHAGE,** met de omliggende Dorpen en Buitenplaatsen; op de schaal van 1 tot 20000, opgedragen aan Heeren Burgemeester en Wethouders der Stad 's Gravenhage, door ***S. W. VAN DER NOORDA***........ *f* 3,00.

Door toevoeging van al de veranderingen in de Residentie en haren omtrek, in de laatste jaren voorgevallen, en ook door opwerking der gravure, is deze kaart geheel vernieuwd. Hare blijvende waarde voor wie in de Hofstad en hare omstreken belang stellen, heeft de Uitgevers geene kosten ten deze doen ontzien.

Mede bij de **Gebroeders *VAN CLEEF*** te *Amsterdam* en alom te bekomen.

Bij Vonnis van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Winschoten*, van den vijfentwintigsten Julij 1800 drieënvijftig, geregistreerd, is **HIDDE ARENDS WESSELS,** Koopman, wonende te *Wildervank*, in staat van **FAILLISSEMENT** verklaard, met benoeming van den Edel Achtbaren Heer Mr. **J. F. ABRESCH** tot **Regter-Commissaris** en Mr. **J. GOCKINGA,** Procureur bij gemelde Regtbank, tot **Curator,** terwijl de opening van het Faillissement bij hetzelfde Vonnis is bepaald op den vijfentwintigsten Julij 1800 drieënvijftig.

WINSCHOTEN, 25 Julij 1853.

Voor Uittreksel:
Mr. J. GOCKINGA.

AANBESTEDING BIJ INSCHRIJVING.

Ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris te *Zuidhorn*, zal op ZATURDAG den 6den Augustus e.k., 's avonds te 6 uur, ten Huize van de Wedw. VOGELZANG, op *den Ham*, worden aanbesteed:

Het AFBREKEN van de bestaande **DIAKONIEKAMERS** op *den Ham*, benevens het **BOUWEN VAN EEN NIEUW ARMHUIS** aldaar, met de LEVERANTIE van ALLE DAARTOE BENOODIGDE MATERIALEN; waarvan het Bestek, Teekeningen en Voorwaarden van af **heden** ter inzage zullen zijn ter Behuizing voornoemd.

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

*** De **COMMISSIE,** ingesteld volgens art. 3 der Overgangsbepalingen van het Grondreglement op de Waterschappen in de Provincie *Groningen*, en belast met het **ontwerpen** der **Voordragt** en van een **Reglement** voor het **VIERKARSPELEN WATERSCHAP,** brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de door haar **ontworpene STUKKEN gedurende de maand Augustus** voor de Ingelanden ter inzage liggen, te *Beerta* bij de Kasteleins B. CRAKER en JOH. BUISKOOL; te *N. Beerta* bij G. KUIPER, K. DRAIJER en J. KROON; te *Finsterwold* bij W. NIEBORG en de Wedw. BRUGGERS; te *Blijham* bij H. P. STARKE en M. SCHURING; te *Winschoten* bij A. RUIBING en K. FOLKERS, en voorts in de GEMEENTEHUIZEN te *O. Pekela, Wedde, Vlagtwedde* en *Onstwedde* en bij den ZIJLWAARDER van de *Beersterzijl.*

Wordende bij deze de Ingelanden uitgenoodigd, om hunne **aanmerkingen** op genoemde Voordragten, zoo die er zijn, *vóór* **den 31sten Aug. e.k.** schriftelijk aan den eerstondergeteekende in te zenden.

Namens de Commissie voornoemd:
C. J. ONNES, *Vice-Voorz.*
H. BOUMAN, *Secretaris.*

De ondergeteekenden, DIRECTEUREN van het **ONDERLINGE VERZEKERINGS-COMPACT DE UNIE,** gevestigd te **Veendam** en ***Wildervank***, verwittigen aan de belanghebbenden dat, naar aanleiding van Art. 22 der Statuten, voor wijlen den Heer T. J. HAZEWINKEL, tot HOOFD-DIRECTEUR is benoemd de Heer **J. A. HAZEWINKEL, T.z.**, te *Wildervank.*

VEENDAM, 19 Julij 1853.

De Directeuren van het Compact de Unie:
J. WILKENS, F.z.,
J. R. ENGELSMAN,
J. M. MEIHUIZEN.

BOELHUIS IN DE GELKINGESTRAAT.

Vóór en in hetzelve zullen, op MAANDAG den 1sten Augustus e.k., des namiddags om twee uur, publiek worden verkocht: fraaije **MAH.** en **EIKENHOUTEN MEUBELEN,** als: 3 LINNENKASTEN, KABINETTEN, SECRETAIRES, KOLOMTAFELS, STOELEN, SPIEGELS en meer HUISHOUDELIJKE GOEDEREN; een **MANS** en een kostelijk **VROUWEN LIJF TOEBEHOOREN,** eene partij MAHONIEHOUTEN BLOEMBLADEN, een puik best **TABAKSINSTRUMENT,** een uitmuntende KOFFIJBRANDER, benevens een komplete, zoo goed als nieuwe **WINKEL** met **VAATJES**, BUSSEN, SNUIFPOTTEN ENZ., bijzonder geschikt voor eene ***TABAKS-, THEE-*** en ***SNUIFAFFAIRE,*** en eindelijk eene aanzienlijke partij **BLIKWERK.** Te bezien Zaturdag namiddag van 2 tot 6 uur.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

VERKOOP VAN VELDGEWAS.

Op WOENSDAG den 3den Augustus 1853, des namiddags te twee uur, zullen, op de Boerenplaats bewoond door KLAAS SIMONS KOOIMA, te *Lalleweer*, onder *Termunten*, door den Deurwaarder H. J. VAN DIJK, te *Scheemda*, in het openbaar, op Wortel worden verkocht: 4 Bunders TARWE, 12 Bunders HAVER, 3 Bunders BOONEN en 18 Bunders NAWEIDE.

De ondergeteekende zich hier ter Stede als **HANDSCHOENMAKER** gevestigd hebbende, beveelt zijn Fabrikaat vriendelijk het geëerd Publiek aan, belovende eene prompte en civiele bediening.

Vervaardigt alle soorten van **ZEEMSLEDEREN HANDSCHOENEN;** voorts **VOORWERPEN** van AMERIKANER RENDIER-, HERTEN-, KLEIN-WILD-, BOKKEN-, GLACÉ- en CASTOOR LEER. **BREUKBANDEN, BRETELS, HALSDASSEN, PETTEN** in alle soorten, **SNOERKOUSEN, FONTENELBANDEN,** SUSPENSORIUMS, OVERTREK- en BENEDENBROEKEN van LEER.

Des verkiezende kunnen de HANDSCHOENEN naar iedere Hand gemaakt worden; ook **wascht** en **verwt** men ZEEM- en GLACÉ-LEEREN HANDSCHOENEN.

GRONINGEN, 29 Julij 1853.

C. KOLBE, in de Pelsterstraat,
lett. F no. 18, nabij de Vischmarkt.

221STE STAATS-LOTERIJ.

Aan het Kantoor van **U. S. OPPENHEIM,** achter Akerk, zijn voor bovengemelde Loterij **KOOP-** en **HUURLOTEN** volgens PRIJS-COURANT weder te bekomen.

Bij **J. GROEN,** in de Oude Ebbingestraat, zal op HEDEN worden geslagt: Eene buitengewoon Vet en Blank **KALF,** welks weêrga men zelden te zien krijgt.

TE KOOP:

21 Oppers best **KLEIHOOI.** Te bevragen bij T. SLUITER, in de Poelestraat.

Door den heer G. W. TIKKEL, te *Arnhem*, wordt ons van IJssels boorden uit het wel bekende, veel bezochte *Brummen* thans weder een verblijdend berigt toegezonden.

Daar woont een gepensioneerd Jagtopziener, met name H. NIEZEN, die door veeljarig lijden aan hoofd en aangezigtspijn zich de ongelukkigste aller stervelingen waande.

Hij droeg geduldig en moedig zijn lot en toch kon men zijn kermen soms huizen ver hooren, als de felle pijnen zijne anders zoo standvastige zelfbeheersching bij vlagen overmeesterden; wij behoeven niet uit te weiden over de bijzonderheden, die zijn lijden vergezelden, hij wil geen medelijden opwekken, maar gevoelt zich gelukkig, dat hij nu weder gezond is en het leven weder kalm en rustig kan genieten. Het is dan genoeg, dat wij vermelden, dat een **GOLDBERGERSCHE KETTING** hem binnen negen weken tijds radikaal genezen heeft.

De heer TIKKEL wil gaarne aan belangstellenden nadere uitkomst geven.

De echte **GOLDBERGERSCHE KETTINGEN** zijn in de onderstaande Depôts verkrijgbaar voor *f* 1,80, *f* 2,70, *f* 3,60 en *f* 5,40.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEIJZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAARBEEK; te *Hoogezand* bij F. M. DIKEMA; te *Meppel* bij J. M. BARTH; te *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE; te *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN; te *Appingedam* bij G. MEIJER & ZOON; en in de overige Steden des Rijks.

Wordt **GEVRAAGD,** tegen den 1sten November: eene **BONNE** van de Protestantsche Godsdienst, bij voorkeur iemand als zoodanig gediend hebbende en van goede Getuigenissen voorzien, ter verzorging van jonge Kinderen. Zij moet eenig onderrigt kunnen geven in het SCHRIJVEN, LEZEN, REKENEN en in HANDWERKEN. Opgave van bekwaamheid en verlangd salaris met *franko brieven* onder letter O bij den Boekhandelaar OOMKENS, te *Groningen.*

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

JULIJ 1853.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur
17	757,14	760,19	760,93	15,0	17,1	17,0	09,0	0,82	0,81	Z.Z.W.	Z.Z.W.	Z.W.	betrokken	bewolkt	weinig bewolkt
18	760,69	760,49	759,98	16,0	17,6	16,1	09,0	0,77	0,83	Z.t.W.	W.t.Z.	W.Z.W.	bewolkt	„	bewolkt
19	756,67	756,15	757,66	15,8	15,3	14,9	0,92	0,96	0,88	„	„	N.N.W.	betrokken	„	weinig bewolkt
20	759,72	759,97	759,99	15,8	18,3	15,8	0,87	0,77	0,90	N.W.tW.	W.N.W.	W.N.W.	bewolkt	„	„
21	759,15	759,17	758,82	16,0	17,1	16,5	0,89	0,89	0,89	Z.W.t.W.	Z.W.t.Z.	W.Z.W.	„	„	betrokken
22	758,02	757,60	758,00	18,0	22,2	19,5	0,84	0,66	0,84	Z.t.W.	Z.Z.W.	W.N.W.	„	„	„
23	758,41	760,87	761,76	17,7	19,7	16,8	0,99	0,80	0,82	Z.	N.W.t.W.	N.W.	betrokken	„	weinig bewolkt

... bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.